

Butlletí del Consell General

Núm. 18/2012

Casa de la Vall, 4 d'abril del 2012

SUMARI

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de tinença i de protecció d'animals**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 2*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de salut animal i seguretat alimentària**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 12*

6- ORGANISMES ADSCRITS AL CONSELL GENERAL

6.1 Raonador del Ciutadà

Admissió a tràmit i publicació de l'**Informe anyal del Raonador del Ciutadà corresponent a l'any 2011**, i tramesa a la Comissió Legislativa d'Interior. *pàg. 45*

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 4 d'abril del 2012, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 30 de març del 2012, sota el títol del **Projecte de llei de tinença i de protecció d'animals** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 30 d'abril del 2012, a les 13.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 4 d'abril del 2012

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

Projecte de llei de tinença i de protecció d'animals

Exposició de motius

La Llei de tinença i de protecció d'animals, del 30 de juny de 1998, va assentar les bases per al desplegament reglamentari en l'àmbit de la conservació de la fauna salvatge i la protecció dels animals domèstics.

Durant 14 anys ha estat un instrument útil per donar resposta a la necessitat, les inquietuds i els problemes inherents en aquest àmbit, i ha permès assolir de manera satisfactòria els objectius que el legislador s'havia fixat inicialment.

Nogensmenys, darrerament els canvis significatius en el camp de la protecció i el benestar animal fan necessari revisar i adaptar aquest text a la situació actual. D'altra banda, han aparegut en els darrers anys noves situacions relacionades amb la tinença d'animals que l'Administració ha de resoldre. Per poder fer-ho de la forma més diligent esdevé necessari actualitzar el text normatiu de referència per tal que inclogui la casuística més habitual.

El nou text en el títol I, referent a les disposicions generals, incorpora un seguit de noves definicions així com una actualització dels drets i els deures de propietaris d'animals i de les seves relacions amb l'Administració general. A la vegada, la incorporació de nous apartats en l'articulat d'actuacions i activitats prohibides permetrà donar resposta a les exigències actuals en matèria de benestar animal.

El títol II ha mantingut pràcticament el mateix contingut, actualitzant únicament els aspectes relacionats amb l'experimentació amb animals de forma que l'Administració pugui realitzar un control òptim d'aquestes pràctiques.

Actualment s'ha incrementat la diversitat dels animals de companyia, fet que ha comportat la necessitat de crear un registre d'animals de companyia no autòctons previst al títol III del nou text, amb la finalitat de gestionar-los adequadament. Així mateix s'ha ampliat l'abast d'alguns articles que únicament feien referència als gossos fins a contemplar el conjunt de les espècies que avui dia es tenen com a animal de companyia.

Els canvis introduïts al títol IV, fauna salvatge, estan motivats per una necessitat de concretar alguns aspectes relatius a la conservació de les espècies protegides. El nou text preveu la classificació de les espècies protegides en diversos graus d'amença.

Pel que fa al títol VI, infraccions i sancions, s'ha actualitzat d'acord amb les modificacions aportades al conjunt del text.

Títol I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

1. Aquesta Llei té per objecte establir normes per a la protecció dels animals, la tinença, el tracte, el maneig, el comerç i l'aprofitament dels animals domèstics, ja siguin de companyia o de renda, i dels animals salvatges, tant si són de fauna autòctona com de fauna no autòctona.
2. L'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei no s'estén a les activitats de caça i pesca, que es regulen per disposicions particulars.

Article 2. Finalitat i principis

1. La finalitat d'aquesta Llei és assolir el nivell màxim de protecció i benestar dels animals i afavorir una responsabilitat més elevada i una conducta més cívica de la ciutadania en la defensa i la preservació dels animals.
2. Els animals són éssers vius dotats de sensibilitat física i psíquica, i també de moviment voluntari. Han de rebre el tracte que, atenent-ne bàsicament les necessitats etològiques, en procuri el benestar.

3. Ningú no pot provocar sofriments ni maltractaments als animals.

4. Els animals de companyia no poden ser objecte d'embargament en cap procediment judicial.

Article 3. Definicions

D'acord amb aquesta Llei, s'entén per:

a) *Animals de companyia*: tots els animals domèstics que conviuen amb les persones i que habitualment no tenen congèneres de la mateixa espècie en estat salvatge. Compleixen la funció de ser útils a les persones en qualsevol aspecte que no sigui obtenir-ne productes, sinó qualsevol servei relacionat amb el lleure.

b) *Animals de renda*: tots els animals domèstics que es produeixen, reproduïen, engreixen i en general es crien per obtenir productes o per prestar serveis, ja sigui per a l'autoconsum o per a la comercialització.

c) *Animals domèstics*: els animals de companyia i els animals de renda.

d) *Fauna salvatge autòctona*: es defineixen com a espècies de la fauna autòctona el conjunt d'espècies, de subespècies, de poblacions i d'individus animals que són originaris d'Andorra o bé s'hi han introduït i actualment viuen i es reproduïen de forma natural en estat salvatge, inclosos les que hi hibernen o hi són de pas.

e) *Fauna no autòctona*: comprèn el conjunt d'espècies, de subespècies, de poblacions i d'individus animals originaris de fora de l'Estat andorrà que viuen en règim de llibertat o que es mantenen en captivitat en col·leccions zoològiques o en règim de domesticació a la llar com a mascotes, ja siguin exemplars individuals o en lots. Se n'exclouen els animals de companyia i els animals de renda definits en aquest article.

f) *Animal de companyia no autòcton*: animal de la fauna no autòctona que de manera individual depèn dels humans, hi conviu i ha assumit el costum del captiveri.

g) *Animal ensalvatgit*: animal de companyia que perd les condicions que el fan apte per a la convivència amb les persones.

h) *Animal abandonat*: animal de companyia que no va acompanyat de cap persona ni duu cap identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària, una vegada transcorregut el termini establert a la normativa vigent per ser recuperat.

i) *Animal salvatge urbà*: animal salvatge que viu compartint territori geogràfic amb les persones, referit al nucli urbà de ciutats i pobles, i que pertany a les espècies que s'han de determinar per via reglamentària.

j) *Nucli zoològic*: agrupacions zoològiques per exhibir animals, les instal·lacions per mantenir animals, els establiments de venda i cria d'animals, els centres de recollida d'animals, el domicili dels particulars on es fan vendes o altres transaccions amb animals i els de característiques similars que es determinin per via reglamentària.

k) *Gos d'assistència*: gos que ha estat ensinistrat, en un centre especialitzat i legalment establert, per donar servei i assistència a persones amb alguna discapacitat visual, auditiva o física, o que pateixen trastorns de l'espectre autista, diabetis, epilèpsia o altres malalties en què el suport d'un gos ensinistrat ha assolit resultats positius de forma demostrable.

l) *Gos de teràpia*: gos que ha estat ensinistrat, en un centre especialitzat i legalment establert, per intervenir en sessions d'interacció assistida amb animals, amb persones a qui aporta un benefici en el procés terapèutic o educatiu.

m) *Associació de protecció i defensa dels animals*: entitat sense afany de lucre legalment constituïda que té entre els seus objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

Article 4. Obligacions dels propietaris i dels posseïdors

1. Qualsevol persona que sigui propietària o posseïdora d'un animal té l'obligació de proporcionar-li l'alimentació i les cures adequades, tant en el tractament preventiu de malalties com en el guariment, d'aplicar les mesures sanitàries i de transport reglamentàries i de facilitar-li un allotjament d'acord amb les exigències de la seva espècie.

2. Qualsevol persona que sigui propietària o posseïdora d'un animal és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que l'animal pugui ocasionar a les persones i als béns públics o privats.

3. Els propietaris d'animals inclosos a la llista d'espècies que, a aquest efecte, s'estableixi reglamentàriament, han de contractar i mantenir en vigor una pòlissa d'assegurances amb una companyia legalment establerta al Principat que cobreixi la responsabilitat civil pels danys i els perjudicis que l'animal pugui ocasionar a tercers.

4. Qualsevol persona que sigui propietària o posseïdora d'un animal té l'obligació d'adoptar les mesures necessàries perquè l'animal no embruti les vies i els espais públics i les propietats de titularitat privada i de retirar-ne immediatament les matèries fecals.

5. Qualsevol persona que sigui posseïdora d'un animal té l'obligació de declarar-ne les cadellades o les cries al registre corresponent.

Article 5. Transport, importació i exportació

1. Tota importació d'animals requereix l'autorització d'entrada per mitjà del departament del Govern que tingui les competències assignades. L'autorització d'entrada es lliura després de presentar la documentació corresponent, que s'estableix reglamentàriament.

2. Tota exportació requereix l'autorització de sortida per mitjà del departament del Govern que tingui les competències assignades. L'autorització de sortida es lliura després de presentar la documentació corresponent, que s'estableix reglamentàriament.

3. Durant el transport els animals han de disposar d'un espai adaptat a les condicions de l'espècie. Els mitjans de transport o els embalatges han de ser concebuts per protegir els animals de la intempèrie i de les diferències climàtiques fortes. En la càrrega i la descàrrega dels animals s'ha d'utilitzar un equip adequat per evitar-los danys o sofriments.

Article 6. Actuacions prohibides

Queden prohibides les actuacions següents:

1. Maltractar o agredir físicament els animals o sotmetre'ls a qualsevol altra pràctica que els provoqui sofriments o danys injustificats.

2. Abandonar un animal.

3. Mantenir-los en instal·lacions indègudes des del punt de vista higiènic i sanitari, de benestar i de seguretat de l'animal.

4. Mantenir-los en estat de desnutrició o assedegats sense una prescripció facultativa.

5. Les intervencions quirúrgiques destinades a modificar l'aparença d'un animal de companyia o amb altres finalitats no curatives i, en particular, l'amputació de la cua, l'amputació de les orelles, la secció de les cordes vocals i l'ablació de les ungles i de les dents.

6. Donar-los com a premi o en compensació d'altres adquisicions.

7. Vendre'ls o cedir-los en adopció a menors d'edat no emancipats sense l'autorització del pare, la mare o el tutor i a persones incapacitades sense l'autorització del seu representant legal.

8. La venda ambulants d'animals fora de les fires i els mercats legalitzats.

9. L'accés d'animals a tota mena de locals destinats a la fabricació, l'emmagatzematge, el transport i la manipulació d'aliments.

10. La circulació i la permanència d'animals a les piscines públiques, exceptuant els gossos d'assistència o de teràpia definits en l'article 3.

11. Obligar-los a treballar o a produir en cas de malaltia o desnutrició o en desacord amb les característiques dels animals, o sobreexplotar-los fins a posar-ne en perill la salut.

12. Subministrar-los substàncies no permeses amb la finalitat d'augmentar-ne el rendiment o la producció.

13. Alienar a títol oneros o gratuït animals amb una destinació diferent del sacrifici sense la diligència oportuna en la seva documentació sanitària si pateixen malalties parasitàries o infectocontagioses en període d'incubació.

14. Exhibir-los de forma ambulants com a reclam.

15. Mantenir-los lligats durant la major part del dia o limitar-los de forma duradora el moviment necessari per a ells.

16. Mantenir-los en locals públics o privats en condicions de qualitat ambiental, lluminositat, soroll, fum i similars que els puguin afectar tant físicament com psicològicament.

17. Matar-los per joc o perversitat o torturar-los.

Article 7. Activitats prohibides

1. Es prohibeix l'ús d'animals en espectacles, lluites i altres activitats si els poden ocasionar sofriment o ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen.

2. Es prohibeix el tir al gall, el tir al colom, la lluita de galls i la de gossos, les curses de braus amb mort i altres pràctiques similars.

3. Es prohibeixen els sacrificis d'animals en espais públics.

Article 8. Estada d'animals en establiments de concurrència pública i en transports d'ús públic

Els propietaris d'establiments de concurrència pública com hotels, pensions, restaurants, residències, bars, cafeteries, caves, magatzems, botigues, així com el transport públic, taxis i similars, hi poden prohibir l'accés i la permanència d'animals, excepte si es tracta d'animals que procurin una assistència a persones discapacitades o bé assistència personal acreditada o assistència terapèutica o als serveis públics. Aquesta excepció s'aplica a animals que es trobin en actiu i acompanyats per l'usuari, així com a animals en procés d'ensinistrament acompanyats per l'instructor. Tant l'usuari com l'instructor han de poder justificar mitjançant la documentació oportuna l'ús de l'animal en el procés d'assistència.

Article 9. Sacrifici dels animals i controls especials

1. Si un animal s'ha de sacrificar, s'han d'utilitzar els mètodes que impliquin el sofriment mínim i que provoquin una pèrdua de la consciència immediata.

2. El sacrifici s'ha de fer sota el control d'un veterinari legalment establert.
3. Correspon al Govern establir les normes de sacrifici.
4. Sense perjudici del que disposen els apartats 1 i 2, quan es tracti d'animals de renda criats a casa, per a l'autoconsum, es poden sacrificar pels sistemes tradicionals.
5. En casos especials en què s'hagi de controlar la població d'una espècie o bé un individu d'aquesta espècie que hagi esdevingut perjudicial per a altres poblacions animals, l'agricultura, la ramaderia, l'ecosistema, així com per raons de sanitat animal o de salut i de seguretat pública, el Govern estableix reglamentàriament les condicions quant a zones, períodes, mètodes i persones autoritzades per fer-ne el control i eventualment el sacrifici.
6. Es prohibeix sacrificar animals de companyia a les instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia, i als nuclis zoològics en general, excepte per motius humanitaris, sanitaris o comportamentals, amb el diagnòstic previ d'un equip professional legalment establert.

Article 10. Nuclis zoològics

1. Amb la finalitat d'assegurar el manteniment de les condicions d'habitabilitat, higièniques i sanitàries i de protecció adequades de les espècies, els centres i els establiments que alberguin, comerciïn, tractin o on es reproduïxin animals, tant domèstics com salvatges, s'han de registrar com a nuclis zoològics.
2. Queden exclosos, pel que fa a l'apartat anterior, els animals de renda, tal com es defineixen a l'article 3.b), i que queden previstos al capítol segon del títol III.
3. A l'efecte d'aplicar els apartats anteriors, es crea el Registre de Nuclis Zoològics, que depèn del Departament d'Agricultura i del Departament de Patrimoni Natural. En aquest Registre s'han d'inscriure els centres i els establiments d'animals següents, la ubicació dels quals ha de ser degudament autoritzada pel comú corresponent:
  - a) Nuclis que alberguin animals domèstics
  - b) Nuclis que alberguin animals salvatges de fauna autòctona
  - c) Nuclis que alberguin animals salvatges de fauna no autòctona
4. Per reglament, el Govern ha de classificar i establir les condicions d'atorgament de l'autorització de nucli zoològic, segons els punts 1 i 2, les obligacions de funcionament, així com el tipus d'instal·lacions i les condicions que han de complir.

5. Cada nucli zoològic ha de portar un registre amb les dades de cadascun dels animals que hi entren i en surten; es crea, doncs, el llibre de registre, que ha d'estar a disposició de les autoritats competents sempre que ho requereixin.

Article 11. Comís i aïllament

1. Els ministeris responsables de l'agricultura i del patrimoni natural i les persones legalment autoritzades poden comissar els animals si hi ha indicis manifestos de maltractaments o tortures, si presenten símptomes d'agressió física o desnutrició o si es troben en instal·lacions inadequades, definides per reglament.
2. Els ministeris responsables de l'agricultura i del patrimoni natural poden ordenar l'aïllament o el comís dels animals si s'ha diagnosticat una malaltia transmissible a les persones o a altres animals, ja sigui per sotmetre'ls a un tractament curatiu adequat o bé per sacrificar-los si és necessari. Excepte que ho prevegin normes particulars, el sacrifici d'aquests animals no comporta cap indemnització ni pagament al propietari.
3. Els animals que hagin causat lesions a persones o a altres animals, així com els que siguin sospitosos de patir la ràbia, han de ser sotmesos a control veterinari durant 14 dies. El període d'observació té lloc a la gossera oficial. L'observació d'un animal agressor pot fer-se també al domicili del propietari sota la seva responsabilitat i amb un informe previ dels serveis veterinaris.
4. Les despeses ocasionades per la retenció, el control i el transport dels animals mencionats són a càrrec dels propietaris.

Article 12. Associacions de protecció i defensa dels animals

1. Són associacions de protecció i defensa dels animals les associacions sense finalitat de lucre, legalment constituïdes i que tinguin com a finalitat principal la defensa i la protecció dels animals.
2. Les associacions que compleixin els requisits legals vigents han de ser inscrites en un registre creat a aquest efecte. El Govern pot atorgar-los el títol d'entitats col·laboradores i pot convenir-hi la realització d'activitats encaminades a la protecció i la defensa dels animals.
3. Aquestes associacions poden instar que es duguin a terme inspeccions en els casos concrets en què hi hagi indicis d'irregularitats. Les associacions tenen la consideració d'interessades en els procediments sancionadors establerts per aquesta Llei en els casos en què hagin formulat la denúncia corresponent o hagin formalitzat la compareixença en l'expedient

sancionador, sens perjudici de la privacitat de les dades de caràcter personal.

4. El Govern pot establir ajuts per a les associacions que han obtingut el títol d'entitats col·laboradores, destinats a les activitats que duguin a terme amb relació a la protecció i la defensa dels animals, especialment per a l'execució de programes d'adopció d'animals de companyia en famílies qualificades, en la promoció de campanyes i programes d'esterilització d'animals de companyia, i també la promoció de campanyes de sensibilització de la ciutadania.

Títol II. Sanitat

Article 13. Control sanitari

1. El Govern ha de vetllar especialment pel control de les malalties infectocontagioses i parasitàries en tot tipus d'animals que puguin comportar un perjudici per a les persones i per a les poblacions animals, i està facultat per adoptar les mesures necessàries per preservar la salut pública i la salut animal.
2. El control sanitari de tota mena d'animals correspon als serveis veterinaris oficials.

Article 14. Epizooties i zoonosis

1. El Govern, mitjançant un reglament, ha d'establir la llista de les malalties de declaració obligatòria específiques dels animals que siguin molt difusibles o difícils de combatre (epizooties) i les malalties dels animals que constitueixen perill per a la població humana (zoonosis).
2. El ministeri responsable de l'agricultura i el ministeri responsable de la sanitat han de proposar al Govern l'actualització periòdica de la qualificació d'aquestes malalties i establir-ne les revisions i les inspeccions que cal fer com a mesura preventiva.
3. S'han d'establir reglamentàriament les mesures pertinents per combatre i controlar tant les epizooties com les zoonosis.
4. El ministeri encarregat de la sanitat ha de comunicar al ministeri encarregat de l'agricultura qualsevol cas de zoonosi detectat en persones perquè s'instaurin el més aviat possible les mesures de prevenció i de control.
5. El ministeri encarregat de l'agricultura ha de comunicar al ministeri encarregat de la sanitat qualsevol cas de zoonosi detectat en animals perquè s'instaurin tan aviat com sigui possible les mesures de prevenció i de control.

Article 15. Comunicació de malalties

1. Els veterinaris legalment establerts han de comunicar tan ràpid com sigui possible al

Departament d'Agricultura l'existència de qualsevol de les malalties de declaració obligatòria i atènyer-se en tot moment al que ordeni l'autoritat pertinent.

2. Els propietaris d'animals, i qualsevol ciutadà, si sospiten que un animal està infectat per les zoonosis o epizooties que hagin estat determinades de declaració obligatòria, tenen l'obligació de posar-ho en coneixement dels serveis veterinaris oficials.

Article 16. Experimentació

16.1 La utilització d'animals per a l'experimentació amb finalitats científiques pot fer-se exclusivament quan persegueix la finalitat següent: la investigació per a la prevenció i el guariment de malalties que afectin o puguin afectar negativament d'altres espècies animals i/o l'espècie humana.

16.2 A aquest efecte i amb la finalitat d'assegurar una protecció correcta dels animals utilitzats en l'experimentació, el Govern ha de vetllar perquè els centres que realitzen experimentació amb animals compleixin els preceptes establerts en aquesta Llei.

16.3 Queda totalment prohibida la venda d'animals per a l'experimentació a laboratoris, a particulars o clíniques sense l'autorització prèvia i el control posterior de les autoritats competents.

16.4 Els exemplars que en el decurs dels processos d'investigació esdevinguin contaminats han de ser convenientment eliminats perquè no constitueixin un perill per a la salut pública o per a la seguretat física de les persones i/o d'altres espècies.

16.5 El Govern ha d'establir per reglament les condicions en què es desenvoluparan els preceptes fixats en aquest article.

Article 17. Exposicions, concursos i qualsevol manifestació amb presència d'animals

Tota exposició, concurs i qualsevol altra manifestació amb presència d'animals necessita les autoritzacions del Comú concernit per a l'acte organitzat, com la del ministeri o els ministeris concernits. Les fires tradicionals de caràcter parroquial se segueixen organitzant segons el costum, amb una comunicació prèvia al ministeri o als ministeris concernits perquè posin a disposició dels comuns els serveis necessaris per al compliment d'aquesta Llei.

Títol III. Animals domèstics

Capítol primer. Animals de companyia

Article 18. Identificació i Registre d'Animals de Companyia

1. Tot animal de companyia que es comercialitzi, se cedeixi o es doni en adopció ha de lliurar-se identificat.

2. La identificació s'efectua pels sistemes i amb les característiques de l'animal que s'estableixin reglamentàriament i l'ha de fer un veterinari legalment establert.

3. Tot animal de companyia s'ha d'identificar en un termini màxim de quatre mesos a partir de la data de naixement.

4. Qualsevol veterinari ha de comunicar al propietari d'un animal no identificat l'obligació d'identificar-lo. En cas de refús, el veterinari ha de notificar el fet al Registre d'Animals de Companyia.

5. Els propietaris o els posseïdors d'animals de companyia estan obligats a registrar els seus animals al Registre d'Animals de Companyia en un termini màxim de quatre mesos a partir de la data de naixement.

6. Es crea, doncs, el Registre d'Animals de Companyia sota la tutela del Departament d'Agricultura. El seu funcionament es desenvoluparà reglamentàriament.

7. Es crea el Registre d'Animals de Companyia No Autòctons sota la tutela del Departament de Patrimoni Natural. El seu funcionament es desenvoluparà reglamentàriament.

Article 19. Estada d'animals en establiments públics, en transports d'ús públic i la seva circulació en vies públiques

1. L'accés i la permanència d'animals en establiments i transports d'ús públic definits a l'article 8, sense perjudici del que disposa aquest article, o sempre que el propietari no ho hagi prohibit, i la seva circulació per espais públics comporta el compliment dels requisits següents: portar collar i anar subjectes amb una corretja o cadena o disposar d'un mitjà de contenció específic per l'espècie considerada.

2. Han de portar morrió els gossos la perillositat dels quals sigui raonablement previsible ateses la seva natura i les seves característiques.

Article 20. Gos perillós

1. D'acord amb aquesta Llei, un gos es considera perillós quan, sense cap tipus de provocació ni malícia, mossega o ataca una persona que es comporta pacíficament i d'acord amb la llei, o bé un altre animal el posseïdor del qual respecta la llei, i els causa una lesió que comporti una intervenció mèdica o veterinària. També es considera perillós quan, a l'exterior de l'habitatge o del vehicle del seu posseïdor, o bé a l'exterior d'una propietat privada degudament tancada, mossega o ataca una persona o un altre animal, o bé manifesta d'una forma evident agressivitat vers una persona que es comporta pacíficament i segons la llei.

2. El procediment per determinar si un gos és perillós i l'aplicació de les mesures de control dels gossos perillosos es fixen reglamentàriament.

3. Sense perjudici del que disposen els apartats 1 i 2, el Govern estableix una reglamentació específica pel que fa als gossos d'atac i els gossos de guarda o defensa.

Article 21. Sanitat

Els propietaris o els posseïdors d'animals de companyia estan obligats a complir les mesures sanitàries que estableixi el Govern.

Article 22. Concursos i exposicions

1. Els locals destinats a concursos o exposicions han de disposar d'un local d'infermeria amb el material suficient per al veterinari i en el qual es puguin atendre els animals que necessitin assistència.

2. És obligatori, per a tots els animals que participin en concursos o exposicions, presentar la documentació que es deriva del desenvolupament d'aquesta Llei.

Article 23. Venda

1. Els establiments dedicats a la venda d'animals de companyia, així com els particulars que efectuïn venda directa d'animals de companyia, han de complir, sense perjudici de les altres disposicions que els són aplicables, les normes següents:

a) Han de ser declarats nuclis zoològics al Departament d'Agricultura o al Departament de Patrimoni Natural.

b) Han de dur un registre, a disposició dels organismes esmentats, en el qual constin les dades a les quals fa referència l'article 10.5.

c) Els animals s'han de vendre desparasitats, lliures de tota malaltia i identificats.

2. L'existència d'un servei veterinari dependent de l'establiment que atorga certificats de salut per a la venda dels animals no eximeix el venedor de responsabilitat davant malalties en fase d'incubació no detectades en el moment de la venda.

Article 24. Abandonament

1. A fi d'evitar situacions degradants i per raons de salut pública, està prohibit abandonar els animals de companyia.

2. Es considera que un animal està abandonat quan no està identificat d'acord amb el que estableix l'article 17 d'aquesta Llei ni va acompanyat de cap persona. En aquest cas la gossera oficial d'acolliment temporal s'ha de fer càrrec de l'animal i l'ha de retenir fins que sigui recuperat, cedit o sacrificat, tal com estableix l'article 9.6.

3. El termini per recuperar un animal sense identificació és de vuit dies naturals.

4. Si l'animal porta identificació, s'ha d'avisar el propietari, que té un termini de deu dies per recuperar-lo, després d'abonar les despeses que ha originat el seu manteniment. Un cop transcorregut aquest temps, si el propietari no l'ha recuperat, l'animal es considera abandonat. En el cas de no ser localitzat el propietari en el termini de 15 dies naturals, el Govern publica l'avís corresponent al BOPA i un cop transcorregut el termini de 15 dies naturals des de l'endemà de la data de publicació, l'animal se sacrifica segons el que estableix l'article 9.6 o es dona en adopció.

5. Els gossos que circulin lliurement fora dels nuclis habitats no es consideren animals abandonats i per a aquests casos s'aplica l'article 9.5.

Article 25. Servei de recollida i gossera oficial

1. Correspon a l'Administració recollir els animals abandonats que circulin per les vies i els espais públics i transportar-los a la gossera oficial.

2. D'acord amb l'apartat anterior, correspon al Govern disposar d'unes dependències d'acolliment temporal (gossera oficial) degudament condicionades segons el que estableix aquesta Llei.

3. El sacrifici, l'esterilització, la desparasitació i la vacunació d'aquests animals s'han de fer sota el control d'un veterinari oficial.

4. Els propietaris d'animals de companyia poden lliurar-los a la gossera oficial perquè siguin donats a terceres persones o sacrificats en les condicions establertes a l'article 9.6. Les despeses ocasionades pels animals mencionats són a càrrec del propietari.

5. El Govern pot cedir la gestió de la gossera oficial d'acord amb la normativa vigent.

6. El funcionament de la recollida d'animals de companyia i la gestió de la gossera es desenvolupen reglamentàriament.

Article 26. Residències i refugis per al manteniment temporal d'animals

1. Les residències d'animals de companyia, les escoles d'ensinistrament i les altres instal·lacions que alberguin animals domèstics de companyia s'han d'inscriure al Registre de Nuclis Zoològics del Departament d'Agricultura com a requisit imprescindible per funcionar.

2. Les residències d'animals de companyia i les altres instal·lacions d'aquesta mena han de disposar del servei d'un veterinari legalment establert, encarregat de vigilar l'estat físic i sanitari dels animals residents. L'ingrés d'un animal en aquests centres únicament es pot fer després de verificar els documents

d'identificació i els documents de vacunació corresponents.

3. Si un animal es posa malalt, el centre ho ha de comunicar immediatament al propietari o al responsable, el qual pot donar l'autorització per a un tractament veterinari o pot recollir l'animal.

4. Els titulars de residències d'animals o instal·lacions similars han de prendre les mesures necessàries per evitar contagis entre els animals residents i els del seu entorn, i comunicar als serveis veterinaris de l'Administració les malalties que siguin de declaració obligatòria.

Capítol segon. Animals de renda

Article 27. Maneig

1. Les disposicions del títol I i del títol II d'aquesta Llei que fan referència a les condicions higièniques i sanitàries i de tracte s'apliquen al maneig d'animals. Pel que fa a la sanitat, els animals de renda queden sotmesos a les disposicions i els reglaments vigents i als que es puguin aprovar en el futur.

2. Per poder acollir i allotjar animals, les corts, els estables i els altres allotjaments han de:

a) tenir una zona protegida del medi exterior;

b) estar ben ventilats;

c) reunir les condicions higièniques establertes reglamentàriament;

d) tenir les dimensions mínimes per animal, tant en superfície com en alçada, que es determinin reglamentàriament i que en tot cas permetin una permanència còmoda de l'animal;

e) disposar de tanques o altres mitjans que, sense ocasionar danys o molèsties físiques, evitin les fugues;

f) disposar de sistemes de proveïment d'aigua potable i de subministrament d'aigua a pressió i en quantitat suficient per a la neteja i l'evacuació de líquids residuals per a les espècies que ho requereixin.

Article 28. Padral

1. El Padral és el registre d'animals de renda que es crien a les explotacions que es troben dins el territori del Principat d'Andorra. S'adscriu al Departament d'Agricultura, sense perjudici del Padral dels comuns respectius.

2. Tot animal de renda s'ha de registrar al Padral del Departament d'Agricultura, sense perjudici del Padral dels comuns respectius.

3. El ministeri responsable de l'agricultura estableix reglamentàriament les normes que regeixen el Padral.

Títol IV. Fauna salvatge

Article 29. Fauna autòctona

1. Es prohibeix molestar intencionalment la fauna salvatge, especialment durant el període de reproducció, de dependència i d'hibernació.
2. Queda prohibit capturar, prendre, transportar, vendre i comprar nius, ous i cries d'espècies de la fauna autòctona.
3. S'han d'establir reglamentàriament les condicions que regulen les activitats fotogràfiques, científiques, esportives i de lleure que poden afectar les espècies de la fauna salvatge autòctona.

Article 30. Espècies protegides

1. La qualificació d'espècie protegida s'aplica a tota espècie animal de la fauna autòctona que requereixi una protecció especial. Les espècies protegides s'especifiquen reglamentàriament i se n'estableix el grau d'amenaça.
2. La captura, la compra i la venda d'animals morts o vius pertanyents a espècies protegides, de parts o de productes obtinguts a partir d'aquestes espècies estan prohibides.
3. El ministeri responsable del patrimoni natural pot autoritzar la importació, l'exportació, el transport i la possessió d'animals morts o vius pertanyents a espècies protegides, de parts o de productes obtinguts a partir d'exemplars d'aquestes espècies amb els permisos corresponents i els certificats del país d'origen.
4. El ministeri responsable del patrimoni natural pot autoritzar, amb finalitats culturals i de difusió de les campanyes de protecció i conservació de la fauna, l'exhibició d'exemplars vius o morts pertanyents a espècies protegides, de parts o de productes obtinguts a partir d'exemplars d'aquestes espècies.
5. El ministeri responsable del patrimoni natural pot comissar els exemplars vius o morts pertanyents a espècies protegides que estan en possessió de particulars o que són exposats per a la venda o l'exhibició pública que infringeixin aquesta Llei.
6. Es prohibeix la destrucció dels hàbitats de reproducció de les espècies protegides que presentin un grau d'amenaça igual o superior al definit com a "vulnerable" segons els criteris de la Unió Internacional per la Conservació de la Natura (UICN).
7. En condicions estrictament controlades, el ministeri responsable del patrimoni natural pot autoritzar la captura en viu amb finalitats científiques no experimentals, culturals, de reproducció en captivitat, de repoblació o de reintroducció en altres zones, d'exemplars adults

d'algunes de les espècies protegides vinculades a projectes de conservació. En casos excepcionals i amb els mateixos fins, es pot autoritzar també la recollida d'ous i de cries.

8. En cas d'animals morts o d'animals ferits que s'han de sacrificar perquè no s'aconsegueix que es recuperin, el ministeri responsable del patrimoni natural en pot autoritzar la taxidèrmia i la permanència posterior en centres de caràcter científic, cultural i educatiu.

9. Només es permet la taxidèrmia als particulars si es demostra l'origen legal de l'animal i es disposa de l'autorització prèvia del ministeri responsable del patrimoni natural. En cap cas no s'autoritza la comercialització dels animals naturalitzats.

Article 31. Fauna no autòctona

1. La protecció de la fauna no autòctona es regeix pel que estableixen aquesta Llei, els tractats i els convenis internacionals signats per l'Estat andorrà.
2. La venda en establiments comercials, la tinença i l'exhibició pública d'animals de la fauna no autòctona que prové d'instal·lacions de cria en captivitat, amb finalitats comercials i degudament legalitzades, requereix, per cada animal, la possessió del certificat acreditatiu de l'origen, a més de la documentació que es pot estipular per via reglamentària.
3. La cria en captivitat de fauna no autòctona destinada a la comercialització està prohibida.

Títol V. Inspecció i control

Article 32. Competències

És competència del ministeri responsable de l'agricultura vetllar pel compliment de la normativa vigent pel que fa als animals domèstics de companyia i de renda, tal com es defineixen en aquesta Llei.

És competència del ministeri responsable del patrimoni natural vetllar pel compliment de la normativa vigent pel que fa als animals salvatges, tant els de fauna autòctona com els de fauna no autòctona.

Els comuns estan facultats per a la inspecció i el control de la Llei a l'efecte de prevenir les infraccions lleus previstes a l'article 33.1, apartats a), b) i g).

Correspon als comuns controlar els animals salvatges urbans.

Correspon al ministeri responsable de l'agricultura vigilar i inspeccionar els nuclis zoològics amb animals de companyia, especialment els establiments de venda, guarda, recollida i cria, i, si escau, comissar els animals de companyia.

Títol VI. *Infraccions i sancions*

Article 33. *Infraccions*

Les infraccions a les disposicions que regulen la tinença d'animals es classifiquen en faltes lleus, greus i molt greus.

1. Són infraccions lleus:

- a) La possessió d'un animal de companyia no identificat o no registrat d'acord amb l'article 18.
- b) La presència d'animals en establiments de concurrència pública o en transports públics quan el propietari ho hagi prohibit d'acord amb els articles 8 i 19.
- c) L'incompliment, per part dels propietaris d'establiments de concurrència pública o de vehicles d'ús públic de les excepcions previstes en l'article 8 en referència als gossos d'assistència, de teràpia o utilitzats pels serveis públics.
- d) No notificar, un veterinari, el supòsit establert a l'apartat 18.4.
- e) La venda d'animals als menors d'edat no emancipats o a persones incapacitades sense l'autorització del pare, la mare o el representant legal.
- f) L'incompliment de l'article 6.6 i de l'article 6.14.
- g) El transport d'animals amb vulneració dels requisits establerts reglamentàriament segons l'article 5.
- h) Embrutar les vies i els espais públics.
- i) L'incompliment de l'article 4.3 i de l'article 4.5.
- j) L'incompliment de l'article 28.2.
- k) L'incompliment de l'article 6.15 així com el manteniment dels animals en instal·lacions inadequades des del punt de vista del seu benestar, si no els comporta un risc greu per a la salut.
- l) No evitar la fugida d'animals.
- m) Maltractar animals.
- n) Subministrar a un animal substàncies que li causin alteracions lleus de la salut.
- o) Subministrar a un animal substàncies que li causin alteracions lleus del comportament, en els casos en què no hagin estat prescrites per un veterinari.
- p) No donar als animals l'atenció veterinaària necessària per garantir-ne la salut, si això no els causa perjudicis greus.
- q) Qualsevol altra infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de les normes que la desenvolupin que no estigui qualificada de greu o molt greu.

2. Són infraccions greus:

- a) El manteniment d'animals sense l'alimentació necessària, en estat de desnutrició, assedegats, o

sense proporcionar-los les cures necessàries amb infracció dels articles 4.1 i 6.4.

- b) El manteniment d'animals en instal·lacions inadequades des del punt de vista higiènic o sanitari.
  - c) L'accés d'animals a tota mena de locals destinats a la fabricació, l'emmagatzematge, el transport i la manipulació d'aliments.
  - d) La circulació i la permanència d'animals a les piscines públiques.
  - e) No enregistrar-se com a nucli zoològic d'acord amb l'article 10.1 i no posseir o tenir incomplet el llibre de registre establert segons l'article 10.5.
  - f) L'incompliment de les mesures sanitàries establertes a l'article 15.2 i a l'article 21.
  - g) L'acolliment i l'allotjament d'animals de renda amb incompliment dels requisits establerts a l'article 27.2.
  - h) La venda ambulat d'animals fora de mercats i fires legalitzats.
  - i) La importació i l'exportació d'animals sense tenir en compte els requisits previstos en aquesta Llei.
  - j) Obligar els animals a treballar o a produir en cas de malaltia o desnutrició o sobreexplotar-los de manera que se'n faci perillar la salut.
  - k) L'incompliment del que disposa l'article 23.
  - l) L'alienació d'animals amb malalties, tret que en el moment de la transacció el venedor en desconegui la malaltia.
  - m) L'incompliment de l'article 17.
  - n) L'incompliment de l'article 26.
  - o) Incomplir, els nuclis zoològics, qualsevol de les condicions i els requisits establerts a l'article 10.
  - p) Vendre animals o fer-ne donació si no han estat declarats o registrats.
  - q) Maltractar o agredir físicament els animals si els comporta conseqüències greus per a la salut o els provoca sofriments.
  - r) Fer matances públiques d'animals.
  - s) Subministrar substàncies a un animal que li causin alteracions greus de la salut.
  - t) Subministrar substàncies a un animal que li causin alteracions greus del comportament en casos en què no hagin estat prescrites per un veterinari.
  - u) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que no els comporten cap risc.
  - v) Reincidir en la comissió d'infraccions lleus.
3. Són infraccions molt greus:
- a) L'incompliment del que disposa l'article 7.

- b) Els maltractaments i les agressions físiques greus als animals.
- c) No comunicar al Departament d'Agricultura, un veterinari, l'existència de qualsevol epizootia o zoonosi catalogada de declaració obligatòria segons l'article 15.1.
- d) L'incompliment del que disposa l'article 16.
- e) L'esterilització, la pràctica de mutilacions i el sacrifici, en contra de les condicions i dels requisits establerts per aquesta Llei.
- f) La utilització de mètodes de sacrifici dels animals que contravenen les disposicions d'aquesta Llei.
- g) El subministrament de substàncies no permeses als animals amb la finalitat d'augmentar-ne el rendiment o la producció.
- h) L'incompliment dels requisits establerts a l'article 20, referit a la tinença de gossos perillosos, d'atac o de defensa, o de les disposicions reglamentàries que s'estableixin.
- i) L'incompliment del que disposen els articles 29.1 i 29.2.
- j) L'incompliment dels requisits establerts als articles 30.2, 30.3, 30.6, 30.7, 30.8 i 30.9.
- k) L'incompliment dels articles 31.2 i 31.3.
- l) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que els puguin comportar danys greus.
- m) Capturar gossos i gats amb l'ús d'armes de foc en contra de les condicions i dels requisits establerts a l'article 9.
- n) Organitzar baralles de gossos, de galls o d'altres animals, i també participar en aquest tipus d'actes.
- o) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari i de benestar, si els perjudicis als animals són molt greus.
- p) La fabricació no autoritzada, la falsificació, la manipulació o la utilització fraudulenta de les marques o els sistemes i els documents oficials d'identificació i registre.
- q) Reincidir en la comissió d'infraccions greus.

Article 34. Sancions

1. Les infraccions comeses contra aquesta Llei se sancionen amb multes de 60 € a 12.000 €.
2. La imposició d'una sanció per infraccions de caràcter greu i molt greu pot comportar el comís dels animals afectats. De la mateixa manera, pot comportar la baixa de l'establiment del Registre de Nuclis Zoològics i el tancament definitiu o la clausura temporal de l'establiment durant un període màxim de dos anys.

3. Segons la seva classificació, les infraccions se sancionen de la manera següent:

- a) Infraccions lleus: multa de 60 € a 300 €.
  - b) Infraccions greus: multa de 300,01 € a 3.000 €.
  - c) Infraccions molt greus: multa de 3.000,01 € a 12.000 €.
4. En la imposició de les sancions s'ha de tenir en compte, per graduar la quantia de les multes i la imposició de les sancions accessòries, els criteris següents:
- a) La transcendència social i el perjudici causat per la infracció comesa.
  - b) L'ànim de lucre il·lícit i la quantia del benefici obtingut en la comissió de la infracció.
  - c) La reiteració o la reincidència en la comissió d'infraccions.
  - d) La irreparabilitat dels danys causats al medi ambient o l'elevat cost de reparació.
  - e) El grau d'intencionalitat en la comissió de la infracció.

Article 35. Reincidència

D'acord amb aquesta Llei, s'entén per "reincidència" quan hi ha dues resolucions fermes per la mateixa infracció o per les infraccions de naturalesa diferent tipificades en aquesta Llei en el termini de 5 anys.

Article 36. Altres responsabilitats

La imposició de qualsevol sanció prevista per aquesta Llei no exclou la responsabilitat civil o penal i la indemnització eventual per danys i perjudicis que puguin correspondre a la persona sancionada. Si hi ha un procés penal en curs se suspèn la tramitació del procediment administratiu fins que es dicti una sentència ferma en la via penal.

Article 37. Procediment sancionador

Per imposar les sancions previstes per aquesta Llei cal seguir el procediment sancionador regulat per la normativa vigent.

Article 38. Expedients sancionadors

1. Mitjançant els seus agents, l'Administració pot comissar animals quan hi hagi indicis racionals d'haver-se comès una infracció tipificada en aquesta Llei com a greu o molt greu i s'obri un expedient sancionador. El comís té caràcter preventiu fins a la resolució definitiva de l'expedient sancionador, que pot transformar la mesura preventiva de comís en sanció complementària o deixar-la sense efecte i retornar l'animal al propietari. En cas d'acordar-se el comís, l'Administració en decideix el destí més adient en funció de les característiques de l'espècie. En tot cas les despeses ocasionades per l'aplicació d'aquest article són a càrrec dels propietaris infractors.

2. Correspon als ministeris responsables de l'agricultura i del patrimoni natural i els comuns, segons les competències respectives d'inspecció i de control establertes a l'article 32, la incoació, la tramitació i la resolució dels expedients, llevat de la resolució de les sancions molt greus, que correspon al Govern. No obstant això, els comuns o els ministeris competents que iniciïn un procediment sancionador s'ho han de comunicar recíprocament. La notificació corresponent comporta la inhibició de l'òrgan al qual s'hagi notificat per no incoar dos procediments sancionadors pels mateixos fets.

Article 39. Prescripció

Les infraccions a les quals fa referència aquesta Llei prescriuen al cap d'un any pel que fa a les infraccions lleus, al cap de dos anys les greus i al cap de tres anys les molt greus. El termini de la prescripció es comença a comptar el dia que s'hagi comès la infracció i s'interromp des del moment en què el procediment s'adreça contra l'infractor.

Disposició derogatòria

Aquesta Llei deroga la Llei de tinença i protecció d'animals del 30 de juny de 1998, així com totes les disposicions de rang igual o inferior que s'hi oposin.

Disposició final

S'estableix un termini de 12 mesos, a comptar de la data de publicació d'aquesta Llei, perquè les persones propietàries d'algun tipus d'animal dels especificats en aquesta Llei puguin regular-ne la situació.

Aquesta Llei entrarà en vigor el dia següent de publicar-se al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 4 d'abril del 2012, ha examinat el document que li ha tramès el M.I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 30 de març del 2012, sota el títol del **Projecte de llei de salut animal i seguretat alimentària** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 30 d'abril del 2012, a les 13.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 4 d'abril del 2012

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

Projecte de llei de salut animal i seguretat alimentària

Exposició de motius

La seguretat alimentària, entesa com l'accés fàcil a un proveïment constant d'aliments sans, és un factor essencial de qualsevol sistema de protecció de la salut pública. Al seu torn, la salut animal, igualment important pel que fa a la salut pública, constitueix un element clau per al desenvolupament de la ramaderia, així com per a la conservació del patrimoni natural, sense menysprear-ne la importància econòmica i social.

Existeix una necessitat evident d'orientar el desenvolupament dels sectors econòmics primaris i terciaris relacionats amb la ramaderia i l'agricultura i amb els aliments, en els principis del respecte de l'entorn; en particular, en la gestió correcta dels residus.

Les crisis sanitàries internacionals que han aparegut al llarg d'aquesta última dècada han contribuït, d'una banda, a un augment important de la conscienciació social a l'entorn d'aquests temes i, de l'altra, a un canvi significatiu de les estructures oficials de control. S'han produït canvis substancials en les normatives sanitàries i un desenvolupament progressiu d'estructures administratives més integrades, amb una visió global i conjunta de tots els sectors involucrats en la cadena alimentària que va des de la part productiva, més agrícola o ramadera, fins als sectors que presten serveis directament als consumidors finals.

També s'han produït canvis en la resta de sectors implicats directament o indirectament en aquestes activitats econòmiques, uns canvis que en la majoria dels casos han culminat en la creació d'organismes o institucions clarament orientats a l'avaluació dels riscos, destinats a proporcionar als òrgans legislatius, als agents econòmics concernits i als ciutadans opinions independents basades en les evidències científiques disponibles, a fi que es puguin prendre les mesures més adequades per protegir els interessos generals i molt particularment per assegurar el millor nivell possible de protecció de la salut.

Altrament, des d'un punt de vista sanitari, la lliure circulació de productes i animals segurs contribueix significativament en la salut i el benestar dels ciutadans, i al mateix temps ha esdevingut un aspecte essencial dels seus interessos econòmics i socials.

El Principat d'Andorra no es pot permetre la possibilitat de quedar exclòs d'aquests sistemes, tant per la seva ubicació geogràfica com per la protecció deguda, en primer lloc, de la salut pública i la salut

animal i, després, dels interessos econòmics dels sectors que avui continuen tenint una importància rellevant per a l'economia nacional, ja sigui per la seva influència en la balança comercial, ja sigui pel fet de constituir, com és el cas de la ramaderia, un element indispensable per a l'equilibri i la protecció de l'entorn. Això ens ha de permetre assegurar el manteniment d'una de les nostres riqueses principals, el paisatge, element clau del nostre reclam turístic.

La Constitució del Principat d'Andorra, i en particular els articles 30, 31 i 32, estableix el dret a la salut, l'obligació de l'Estat de vetllar per l'entorn, i la seva intervenció perquè Andorra es pugui desenvolupar d'una manera equilibrada i sempre atenint-se als interessos i el benestar generals.

La Llei per la qual es regulen els drets del consumidor i la seva protecció, del 31 de juliol del 1985, i en particular l'article 3, estableix com un dels drets bàsics dels consumidors la protecció contra els riscos que poden afectar-ne la salut o la seguretat.

Per la seva banda, la Llei general de sanitat, del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, que regula les accions que permeten fer efectiu el dret a la protecció de la salut, considera una activitat bàsica del sistema sanitari la que pot incidir sobre l'àmbit propi de la veterinària de salut pública, especialment pel que fa a la prevenció i la lluita contra les zoonosis, el control higiènic i la prevenció dels riscos per a la salut derivats dels aliments, inclosa la millora de les qualitats dietètiques. A aquest efecte, imposa al Govern fer actuacions de control sanitari, de prevenció dels riscos per a la salut derivats dels aliments, incloent-hi la millora de les qualitats nutritives, i de promoció i millora de les activitats de salut pública sobretot en l'àrea de la seguretat alimentària.

Seguint el mandat constitucional, el Principat d'Andorra signà el Protocol sobre qüestions veterinàries, complementari de l'Acord en forma de bescanvi de notes entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Econòmica Europea, del 28 de juny del 1990, que establia els principis sanitaris que havien de regir els intercanvis d'animals vius i de productes d'origen animal entre ambdós territoris. Així, el Principat s'integrava en l'anomenat espai veterinari comunitari i, per tant, s'eliminaven les traves administratives per al lliure intercanvi d'animals vius de les espècies d'abastament i dels productes que se'n deriven. Les disposicions d'aplicació del Protocol han permès l'harmonització progressiva de les normatives sanitàries aplicables als sectors concernits i, alhora, el reconeixement recíproc dels actes veterinaris i sanitaris que han de regir els intercanvis esmentats,

així com l'adequació i l'actualització progressiva de l'evolució sanitària internacional, a fi que el Principat no esdevingui un espai sanitari aïllat del seu entorn geogràfic més immediat.

Durant el desembre del 2009 van entrar en vigor 5 nous reglaments d'higiene alimentària, els quals constitueixen la transposició a l'ordenament jurídic andorrà dels principals reglaments europeus relatius a higiene alimentària que Andorra es va comprometre a desenvolupar amb la Decisió 1/2005. Això ha de permetre la possibilitat de dur a terme intercanvis comunitaris de tots els aliments d'origen andorrà i obrir, doncs, noves alternatives de negoci.

Un dels objectius de La Llei d'agricultura i ramaderia, del 22 de juny del 2000, com a eina reguladora del sector agropecuari del país, és fomentar la millora de les condicions tècniques i sanitàries de les explotacions agràries. Per tant, cal desenvolupar els aspectes de la salut animal i la seva interacció amb la seguretat alimentària, amb un marc legal propi.

Així mateix, aquesta Llei complementa en diversos àmbits (animals de renda, de companyia, de fauna autòctona i de fauna no autòctona) certs aspectes de la Llei de tinença i protecció d'animals, del 30 de juny de 1998, i els reglaments que l'han desenvolupat i sobretot els actualitza seguint les tendències actuals de la normativa comunitària.

La Llei de residus, del 14 de desembre del 2004, té com a objectiu principal permetre a les administracions de dur a terme una gestió ambiental racional dels residus per poder garantir la preservació de la salut de les persones i la protecció del medi ambient.

Aquesta Llei complementa la normativa esmentada, particularment en relació amb els residus específics derivats de les activitats que s'hi regulen i que, de forma particular, poden tenir una rellevància important en termes de salut pública i sanitat animal.

En aquest context legislatiu es considera fonamental regular en un text de rang adequat els mecanismes que han de permetre donar una resposta apropiada als preceptes exposats, als nous reptes i a les exigències de la ciutadania en l'àmbit de la seguretat alimentària.

D'acord amb aquestes premisses, aquesta Llei estableix de manera general les mesures preventives i els principis de bona actuació en matèria d'identificació, de registre i de circulació d'aliments i animals vius, i en matèria d'activitats de control i d'inspecció, tant sanitàries com veterinàries.

Així mateix, també estableix de forma genèrica les competències i les funcions del Laboratori Central

de Salut Pública (LCSP), dels laboratoris d'anàlisi i de les empreses privades de control sanitari en els àmbits que s'hi regulen.

Igualment, també determina les contribucions financeres que ha de fer l'Estat per a la prevenció i la lluita enfront de determinades malalties, i de les contribucions que han de satisfer els ciutadans pels serveis oferts per l'Administració en el marc de les activitats que s'hi regulen. Per acabar, el text finalitza amb les disposicions referides al règim d'infraccions i de sancions davant les conductes irrespectuoses o que posen en perill la salut humana, la salut animal i el medi natural.

El títol primer, intitulat "Disposicions generals", enceta la Llei amb un article en el qual s'indiquen els objectius que persegueix i amb un altre dedicat a les definicions dels termes utilitzats per la Llei per evitar-ne tota confusió.

Seguidament, es tracten les obligacions genèriques de comunicació de malalties i altres incidents, així com de les diferents obligacions dels particulars en matèria de prevenció i control.

Es clou el títol amb les normes de cooperació internacional i assistència mútua entre estats per a la lluita i la prevenció de malalties.

El títol segon, relatiu als animals vius i els aliments, és el títol més extens de la Llei ja que incideix precisament en els elements essencials de la matèria que es pretén regular.

El capítol primer, relatiu a les disposicions generals en l'àmbit veterinari en relació amb els animals vius i els productes germinals, se centra en la lluita contra les malalties infeccioses. El capítol segon regula el sistema d'autoritzacions sanitàries dels establiments que duen a terme activitats alimentàries i el seu registre, mentre que el capítol tercer tracta de l'etiquetatge i dels principis que n'han de regular la publicitat per a la informació deguda del consumidor.

Els controls obligatoris, regulars o aleatoris que ha de fer l'Administració, i els autocontrols que han de dur a terme els mateixos establiments, així com les condicions per fer intercanvis, importacions o exportacions d'aliments i els moviments d'animals estan regulats al capítol quart.

El capítol cinquè tracta de les certificacions oficials i les normes deontològiques que les han de regular.

El capítol sisè, dedicat exclusivament a l'alimentació animal, tracta de les mesures sanitàries relatives als aliments que es donen als animals i les substàncies que, per raons de protecció de la salut pública i animal, no poden de cap manera formar part de la seva composició. Aquest cicle es tanca amb el capítol setè, en el qual es regulen els residus animals.

Clouen aquest títol dos capítols: el vuitè, referit a les mesures especials relatives als animals de pura raça i al seu registre, i el novè, relatiu a les mesures de protecció i benestar dels animals.

El títol tercer es refereix a l'organització administrativa dels serveis oficials d'inspecció i control, i s'hi recullen les competències corresponents.

El títol quart tracta dels laboratoris, d'una manera especial del Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) i dels laboratoris d'anàlisi, i en defineix genèricament les competències i les funcions.

En el títol cinquè, que es compon de dos capítols, s'hi recullen els aspectes sobre les contribucions financeres de l'Estat per a la lluita i la prevenció de malalties contagioses, així com les obligacions tributàries dels particulars adreçades al finançament dels serveis que reben de l'Administració.

Finalment, el títol sisè regula el règim sancionador i estableix les conductes constitutives d'infracció administrativa, així com les sancions imposables, d'acord amb els seus principis de legalitat i proporcionalitat. El títol es clou amb el procediment sancionador que proporciona les oportunitats degudes de defensa, al·legació i recurs a les persones interessades.

Títol I. Disposicions generals

Article 1. Objectius

Aquesta Llei té com a objectius establir:

1. Les disposicions aplicables en l'àmbit veterinari i sanitari:
  - a) Les disposicions en matèria de protecció de la salut animal, així com altres disposicions aplicables en l'àmbit dels animals vius, els productes germinals, els pinsos, els productes zosanitaris i els residus.
  - b) Les disposicions en matèria de protecció de la salut pública i de la seguretat alimentària, així com altres disposicions aplicables en l'àmbit de la higiene dels aliments i del seu etiquetatge i publicitat.
  - c) Les disposicions referents als controls aplicables als intercanvis, les importacions i les exportacions d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, així com dels residus.
  - d) Les disposicions aplicables en l'àmbit de l'alimentació animal.
  - e) Les disposicions aplicables en l'àmbit zootècnic.
  - f) Les disposicions aplicables en l'àmbit de la cria d'animals.
  - g) Les disposicions aplicables en matèria de protecció dels animals de renda.

h) Les disposicions aplicables en matèria de vigilància sanitària de les poblacions de fauna silvestre.

i) Les disposicions en matèria de cooperació internacional en l'àmbit de la salut animal i la seguretat alimentària.

2. L'exercici de l'activitat professional d'inspecció i control veterinari i sanitari quan es desenvolupen en l'àmbit de la prestació d'un servei públic o privat.

3. Les funcions del Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) i dels laboratoris d'anàlisi en l'àmbit de la salut animal i la seguretat alimentària.

4. La contribució financera de l'Estat en l'àmbit veterinari i les mesures de finançament de les inspeccions i els controls veterinaris i sanitaris oficials.

5. El règim sancionador.

Article 2. Definicions

D'acord amb aquesta Llei, s'entén per:

1. *Activitat alimentària*: la producció, la fabricació, l'elaboració, la transformació, la manipulació, l'emmagatzematge, la conservació, el condicionament, la distribució, el transport i també la importació, l'exportació, l'intercanvi, la comercialització, la venda i la cessió (ja sigui mitjançant una remesa directa o indirecta, per correu, de forma electrònica o per qualsevol altre mitjà) d'aliments destinats al consum humà, així com el seu ús, comerç o tinença amb aquesta finalitat immediata o futura.

2. *Additius alimentaris*: es consideren additius totes les substàncies que es puguin afegir intencionadament als aliments i a les begudes, sense el propòsit de modificar-ne el valor nutritiu i amb les finalitats de modificar-ne les característiques, les tècniques d'elaboració o conservació, o simplement per millorar-ne l'adaptació a l'ús per al qual són destinats.

3. *Additius per a pinsos*: les substàncies o les preparacions que contenen substàncies que, incorporades als pinsos, són susceptibles d'influir en les seves característiques o en la producció animal.

4. *Agent zoonòtic*: qualsevol virus, bacteri, fong, paràsit o altre agent biològic que pugui causar una zoonosi.

5. *Aliment*: s'entén com a aliment o producte alimentari tota substància o producte, transformat, parcialment transformat o no transformat, destinat a ser ingerit o raonablement susceptible de ser ingerit per l'ésser humà. Aquest terme inclou les begudes, els xiclets i qualsevol altra substància, inclosa l'aigua, ja sigui de consum directe (aigua de consum humà) o bé integrada intencionadament en els productes

alimentaris durant la seva fabricació, preparació o tractament.

No es consideren aliments els pinsos, els animals vius -excepte quan estan preparats per ser comercialitzats per al consum humà-, les plantes abans de la collita, els medicaments, els cosmètics, el tabac i els productes del tabac, els estupefaents i les substàncies psicòtropes, els residus i els contaminants.

6. *Anàlisi del risc*: procés format per la interrelació de la determinació del risc, la gestió del risc i la comunicació sobre el risc.

7. *Animals*: els domèstics, els silvestres, els de caça i els no autòctons.

8. *Animals de caça*: tots els animals de les espècies d'aprofitament cinegètic considerades peces de caça per la legislació vigent. També es consideren animals de caça els animals destinats a la repoblació i criats en captivitat, incloses les espècies piscícoles.

9. *Animals de companyia*: tots els animals domèstics que conviuen amb l'home i que habitualment no tenen congèneres de la mateixa espècie en estat salvatge. Compleixen la funció de ser útils a l'home en qualsevol aspecte que no sigui el d'obtenir-ne productes, sinó en qualsevol servei relacionat amb el lleure.

10. *Animals de renda*: tots els animals domèstics que es produeixen, es reproduïxen, s'engreïxen i, en general, es crien per prestar serveis o per obtenir productes, ja sigui per a l'autoconsum o per comercialitzar-los.

11. *Animals domèstics*: els animals de companyia i els animals de renda.

12. *Animals no autòctons*: tots els animals originaris de fora de l'Estat andorrà que es mantenen en captivitat en col·leccions zoològiques o en règim de domesticació a la llar com a mascotes exòtiques, ja siguin exemplars individuals o en lots.

13. *Animals silvestres*: tots els animals pertanyents a un conjunt d'espècies, de subespècies, de poblacions i d'individus animals que viuen i es reproduïxen de forma natural en estat silvestre en el territori nacional, inclosos els que s'hi troben en hibernació o hi són de pas, amb independència del seu caràcter autòcton o al·lòcton i de la possibilitat del seu aprofitament cinegètic. No s'hi inclouen els animals d'aquestes espècies que tenen caràcter de no autòctons, criats amb finalitats productives o pel seu aprofitament o el dels productes que se'n deriven, ni tampoc els animals d'experimentació o investigació científica que han de reunir els requisits i les condicions establerts en la normativa vigent.

14. *Autocontrol*: el conjunt de mètodes i procediments que han d'aplicar les persones titulars

de les activitats alimentàries per garantir la innocuïtat i la salubritat dels aliments que produeixen, fabriquen, elaboren, transformen, manipulen, emmagatzemen, conserven, condicionen, distribueixen, transporten, comercialitzen i serveixen.

15. *Autoritat competent*: l'autoritat facultada per garantir el compliment dels requisits d'aquesta Llei o qualsevol altra autoritat a la qual s'hagi delegat la dita competència.

16. *Auxiliar oficial*: tota persona habilitada, degudament qualificada i que exerceix les seves funcions sota la responsabilitat dels veterinaris i tècnics oficials.

17. *Avaluació del risc*: procés amb base científica que es duu a terme mitjançant la identificació i la caracterització del perill i la determinació a l'exposició i la caracterització del risc.

18. *Bestiar de renda d'interès general*: el conjunt d'animals de renda de les espècies que reben l'ajut al foment de pràctiques ramaderes tradicionals de muntanya.

19. *Cap del Servei de Seguretat Alimentària*: el cap del Servei de Seguretat Alimentària del ministeri encarregat de la salut pública.

20. *Cap del Servei de Fauna Silvestre*: el cap del Servei de Fauna Silvestre del ministeri encarregat de la gestió de la fauna.

21. *Cap del Servei Veterinari de Salut i Protecció Animal*: el cap del Servei Veterinari de Salut i Protecció Animal del ministeri encarregat de l'agricultura.

22. *Centre de concentració d'animals*: les instal·lacions, incloses les explotacions o certàmens en els quals es reuneixen animals procedents de diferents explotacions per formar lots que són destinats posteriorment a la comercialització, el concurs o l'exposició, així com els centres en els quals s'efectuen operacions de testatge d'animals.

23. *Certamen o fira de bestiar*: l'activitat autoritzada en la qual es reuneixen animals en instal·lacions adequades amb la finalitat d'efectuar transaccions comercials, ja sigui per a la seva reproducció, engreix o sacrifici o qualsevol altre aprofitament, o amb finalitat d'exhibició o mostra.

24. *Comercialització*: la tinença d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de pinsos, de productes zoonosanitaris i, en general, de qualsevol mercaderia regulada per aquesta Llei, amb l'objectiu de vendre'ls, inclosa l'oferta amb vista a la venda, o qualsevol altra forma de cessió, de manera gratuïta o onerosa, com també la venda, la distribució i la resta de formes de cessió pròpiament dites.

25. *Comís*: acte administratiu de caràcter cautelar que poden adoptar els veterinaris oficials i els tècnics oficials consistent en la presa de possessió i, si escau, el precinte de les mercaderies regulades per aquesta Llei quan hi ha un risc concret per a la salut de les persones o els animals.

26. *Comunicació sobre el risc*: l'intercanvi interactiu, al llarg del procés d'anàlisi de riscos, d'informacions i d'opinions sobre els perills i els riscos, els factors vinculats als riscos i les percepcions dels riscos, entre els responsables de l'avaluació de riscos i de la gestió de riscos, els consumidors, els establiments del sector alimentari i del sector de l'alimentació animal, la comunitat científica i les altres parts interessades, i sobretot l'explicació dels resultats de l'avaluació de riscos i dels fonaments de les decisions preses en qüestió de gestió de riscos.

27. *Consumidor final*: l'últim consumidor d'un aliment que no s'utilitza en el marc d'una operació o d'una activitat d'una empresa del sector alimentari.

28. *Controls veterinaris i sanitaris*: els controls efectuats en concepte de salut animal i de seguretat alimentària previstos en aquesta Llei.

29. *Controls zootècnics*: qualsevol control físic o qualsevol formalitat administrativa prevista en aquesta Llei referent als animals i que tenen com a objectiu garantir, de manera directa o indirecta, la millora de les races.

30. *Enzoòtia*: malaltia dels animals que es dona amb una freqüència o que apareix de manera normal, regular i constant en una regió o territori determinats.

31. *Epizootia*: malaltia de caràcter infeccios o contagiós dels animals que determina un augment notable i relativament ràpid del nombre de casos en una regió o territori determinats.

32. *Establiments de remesa directa*: els centres o establiments que duen a terme activitats alimentàries, en els quals els aliments són comercialitzats, venuts, cedits o servits directament al consumidor final.

33. *Establiments de remesa indirecta*: els centres o els establiments que duen a terme activitats alimentàries, en els quals els aliments no van destinats directament al consumidor final, sinó a terceres persones que, al seu torn, duen a terme activitats de comercialització, de venda o cessió o duen a terme un servei d'aliments. L'autoritat competent pot tenir en compte la noconsideració d'establiment de remesa indirecta als establiments on els aliments van destinats a altres establiments d'una mateixa cadena alimentària o pertanyents al mateix operador d'empresa alimentària. No obstant això,

aquesta consideració no ha de comprometre els objectius d'higiene dels aliments.

34. *Estat membre*: estat membre de la Unió Europea.

35. *Explotació d'animals*: qualsevol instal·lació, construcció o, en el cas de la cria a l'aire lliure, qualsevol lloc en què es tenen, es crien o es manegen animals o s'exposen al públic, amb ànim de lucre o sense.

36. *Focus*: aparició d'una malaltia en una explotació d'animals o en qualsevol altre lloc determinat. Si no es pot fer aquesta limitació, un focus correspon a la part geogràfica del territori nacional en la qual no es pot garantir que els animals que hi sojornen no hagin pogut tenir algun contacte amb animals malalts o infectats.

37. *Gestió del risc*: procés que consisteix a escollir les opcions legals més adequades per garantir la salut pública o animal, tenint en compte l'avaluació del risc i altres factors, si escau, seleccionant i aplicant les opcions més apropiades de prevenció i control.

38. *Homologació*: autorització administrativa que es concedeix per intercanviar i exportar les mercaderies regulades per aquesta Llei, una vegada s'ha comprovat oficialment el compliment de totes les obligacions i els requisits que fixa la legislació vigent i, en especial, els acords, els convenis o els protocols d'harmonització sanitària signats per Andorra.

39. *Immobilització*: acte administratiu de caràcter cautelar consistent a retenir les mercaderies designades en el lloc fixat a aquest efecte, sense poder-hi fer cap tipus de manipulació, llevat de les derivades per a la seva correcta conservació o càrrega i descàrrega. Els agents de l'autoritat en poden acordar la immobilització quan hi ha indicis fonamentats d'un risc cert per a la salut de les persones o els animals. Aquest acte administratiu té validesa fins que els agents de l'autoritat proposin la destinació final de les dites mercaderies segons els resultats dels controls aplicats, de les investigacions realitzades, de les proves aportades i sempre que hi hagi garanties suficients per respectar la destinació acordada.

40. *Importació i exportació*: les importacions i les exportacions de mercaderies regulades en aquesta Llei procedents o destinades a països tercers o a països comunitaris sense convenis d'harmonització sanitària per als productes concernits.

41. *Incompliment*: el fet de no complir les premisses establertes per aquesta Llei i els reglaments d'aplicació corresponents.

42. *Inspecció*: l'examen de tots els aspectes relatius als aliments, els animals vius i el seu benestar, els productes germinals, els pinsos, els productes zosanitaris i, en general, de qualsevol mercaderia

regulada per aquesta Llei, a fi de verificar que els dits aspectes compleixen els requisits legals establerts en la legislació vigent.

43. *Instàncies internacionals*: la Comissió Europea, l'Oficina Internacional d'Epizooties (OIE) també anomenada Organització Mundial de la Salut Animal, l'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'Organització de les Nacions Unides per l'Agricultura i l'Alimentació (FAO), així com tots els organismes internacionals i els països davant dels quals el Principat d'Andorra ha adquirit o pot adquirir compromisos mitjançant acords específics en l'àmbit sanitari i veterinari.

44. *Intercanvi*: relacions comercials sobre les mercaderies regulades en aquesta Llei amb els estats membres, recollides en protocols o convenis d'harmonització sanitària.

45. *Intervenció*: acte administratiu de caràcter cautelar i urgent consistent en la retenció de les mercaderies designades en el lloc fixat a aquest efecte, sense poder-hi fer cap tipus de manipulació, llevat de les derivades per a la seva correcta conservació o manteniment, així com la càrrega i descàrrega. Els agents de l'autoritat poden acordar la intervenció quan hi ha dubtes o indicis que les mercaderies regulades en aquesta Llei no reuneixen les exigències i els requisits normatius vigents. Aquest acte administratiu de caràcter cautelar té validesa fins a la finalització dels controls físics, documentals o qualsevol altre que estigui establert, i fins que els agents de l'autoritat acordin o estableixin una altra mesura o destinació.

46. *Normativa internacional*: el Protocol sobre qüestions veterinàries i, en general, tota normativa internacional vigent al Principat d'Andorra adoptada en virtut d'acords, convenis o qualsevol altra disposició amb el rang de tractat internacional.

47. *Mercaderia*: els animals, els productes i, en general, qualsevol altre bé regulat per aquesta Llei.

48. *Operador d'empresa alimentària*: les persones físiques o jurídiques que tenen la titularitat de l'establiment, les quals són responsables d'assegurar el compliment dels requisits de la legislació alimentària en l'empresa alimentària que està sota el seu control. Als establiments de titularitat pública, l'operador d'empresa alimentària és, en cada cas, l'adjudicatari o persona física que té encomanada la gestió del servei per compte i risc seu, sigui quina sigui la relació existent.

49. *País tercer*: qualsevol país que, a excepció del Principat d'Andorra, no és un estat membre de la Unió Europea. No obstant això, es consideren estats membres els països tercers que tenen signat un

conveni d'harmonització sanitària amb la Unió Europea en relació amb els productes concernits.

50. *Perill*: tot agent biològic, químic o físic present en un aliment, en un pinso o en tota altra mercaderia regulada per aquesta Llei, o tota condició biològica, química o física d'un aliment, d'un pinso o de tota altra mercaderia regulada per aquesta Llei que pot causar un efecte perjudicial per a la salut pública o animal.

51. *Pinso*: s'entén com a pinso o aliment per a animals qualsevol substància o producte, inclosos els additius, destinats a l'alimentació per via oral dels animals, tant si han estat transformats totalment o parcialment, com si no ho han estat.

52. *Plaguicida*: les substàncies o els ingredients actius, així com les formulacions o els preparats que en continguin un o uns quants, destinats a qualsevol de les finalitats següents:

- a) Combatre els agents nocius per als vegetals i els productes vegetals o prevenir-ne l'acció.
- b) Afavorir o regular la producció vegetal, amb excepció dels nutrients i els destinats a l'esmena dels sòls.
- c) Conservar els productes vegetals, inclosa la protecció de les fustes.
- d) Destruir els vegetals indesitjables.
- e) Destruir una part dels vegetals o prevenir-ne un creixement indesitjable.
- f) Fer inofensius, destruir o prevenir l'acció d'altres organismes nocius o indesitjables diferents dels que ataquen els vegetals.

53. *Principi de precaució*: principi que habilita l'Administració a adoptar mesures provisionals de gestió del risc per assegurar la protecció de la salut, quan després d'haver avaluat la informació disponible es prevegi la possibilitat que es produeixin efectes nocius per a la salut humana, animal o vegetal, o danys en el medi ambient per alguna causa que no permeti determinar-ne el risc amb certesa, encara que hi hagi incertesa científica i mentre no es disposi d'informació addicional que permeti una avaluació del risc més exhaustiva.

54. *Producció primària*: la producció, la cria o el cultiu dels productes primaris, inclosos la collita, la munyida i la producció d'animals abans del sacrifici. També comprèn la caça, la pesca i la collita de productes silvestres.

55. *Productes alimentaris sense transformar*: els aliments que no han estat sotmesos a una transformació, incloent-hi els productes que s'han dividit, partit, seccionat, llescat, tallat, desossat, picat, pelat, triturat, netejat, desengreixat, als quals

s'han eliminat les closques, i els que s'han mòlt, refrigerat, congelat, ultracongelat o descongelat.

56. *Productes alimentaris transformats*: els aliments obtinguts de la transformació de productes sense transformar. Aquests productes poden contenir altres ingredients que siguin necessaris per elaborar-los o per conferir-los característiques específiques.

57. *Productes d'origen animal*: els aliments obtinguts de la producció i la transformació dels animals de renda i els aliments amb una composició exclusivament d'origen animal o amb un elevat percentatge d'ingredients d'origen animal.

58. *Productes zoonosanitaris*: les substàncies o els ingredients actius, així com les formulacions o els preparats que els poden contenir, destinats al diagnòstic, la prevenció, el tractament o la cura de les malalties i dolences dels animals, que serveixen per modificar les funcions corporals, la inducció, el reforçament de les defenses orgàniques o per aconseguir reaccions que les evidencien; o destinats a utilitzar-los a l'entorn dels animals o en les activitats que estan estretament relacionades amb la seva explotació, per a la lluita contra els vectors de malalties dels animals o contra les espècies animals no desitjades; o els productes d'ús específic en l'àmbit ramader, segons el que estableix la normativa vigent. D'acord amb aquesta Llei, no es consideren productes zoonosanitaris els productes o les substàncies que, per la seva naturalesa o composició, estan considerats o registrats com a medicaments d'ús veterinari.

59. *Protocol*: el Protocol sobre qüestions veterinàries, complementari a l'acord en forma de bescanvi de notes entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Econòmica Europea, del 13 de novembre de 1997 (BOPA núm. 74, any 9, 10.12.1997 i BOPA núm. 5, any 10, 4.2.1998).

60. *Punt d'inspecció fronterer*: qualsevol punt d'inspecció designat i aprovat per les instàncies internacionals per efectuar els controls veterinaris i sanitaris a les importacions i exportacions d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de productes per a l'alimentació animal, de productes zoonosanitaris i de residus.

61. *Relacions comercials amb els països tercers*: la comercialització, la importació o l'exportació de mercaderies regulades en aquesta Llei amb els països tercers.

62. *Residus*: les restes d'aliments, així com els aliments que han exhaurit o superat les dates de caducitat o consum preferent, els cadàvers d'animals, els teixits o parts anatòmiques d'animals, els envasos de medicaments veterinaris, els medicaments d'ús veterinari quan han caducat, les vacunes, les

xeringues d'un sol ús, els reactius i productes de laboratori i qualsevol altre tipus d'utensili o producte emprat per al diagnòstic, l'exploració i l'anàlisi, així com el material quirúrgic d'un sol ús.

63. *Residus en aliments d'origen animal*: qualsevol substància, inclosos els seus metabòlits, que roman en els productes d'origen animal o en el mateix animal i, després de sacrificar-lo, en qualsevol dels seus teixits, com a resultat d'un tractament, d'una ingesta o d'una exposició de l'animal, incloent-hi els contaminants ambientals, o com a resultat de l'administració de substàncies o productes no autoritzats o prohibits.

64. *Risc*: la probabilitat d'un efecte perjudicial per a la salut pública o animal com a conseqüència de la presència d'un perill o diversos perills en els aliments, en els pinsos o tota altra mercaderia regulada per aquesta Llei.

65. *Servei de Seguretat Alimentària*: el Servei del ministeri encarregat de la salut pública habilitat per efectuar les inspeccions i els controls veterinaris i sanitaris dels aliments, dels centres o establiments en els quals es duen a terme activitats alimentàries i dels residus que aquestes activitats poden generar.

66. *Servei de Fauna Silvestre*: el Servei del ministeri encarregat de la gestió de la fauna habilitat per efectuar les inspeccions veterinàries i els controls als animals silvestres i als animals no autòctons i als residus, així com als centres, als establiments, a les explotacions i en qualsevol altra instal·lació en què es produeixen, es crien o es tenen animals silvestres, animals no autòctons i residus.

67. *Servei Veterinari de Salut i Protecció Animals*: el Servei del ministeri encarregat de l'agricultura habilitat per efectuar les inspeccions veterinàries i els controls als animals vius domèstics, als productes germinals, als aliments per a animals o pinsos, així com als residus.

68. *Serveis oficials*: el conjunt de serveis dels ministeris competents encarregats de l'agricultura, la gestió de la fauna i la salut pública, habilitats per efectuar les inspeccions i els controls veterinaris i sanitaris establerts per aquesta Llei.

69. *Sortida al mercat*: la tinença o l'exposició de qualsevol mercaderia regulada per aquesta Llei, la sortida a la venda, la venda, el lliurament, el trasllat, l'emmagatzematge o el transport amb l'objectiu de ser venuda en el mercat del Principat d'Andorra o en els estats membres.

70. *Tècnic oficial de seguretat alimentària*: el tècnic inspector nomenat pel Servei de Seguretat Alimentària i que en depèn.

71. *Tècnic oficial de fauna silvestre*: el tècnic inspector nomenat pel Servei de Fauna Silvestre i que en depèn.

72. *Traçabilitat*: la possibilitat de trobar i seguir el rastre, al llarg de totes les etapes de cria i engreix, d'un animal; o la producció, la transformació i la distribució d'un aliment o un producte alimentari, d'un pinso o un ingredient, inclosos els additius, destinats a ser incorporats en aliments o pinsos o amb la probabilitat de ser-ho.

73. *Transformació d'un aliment o un producte alimentari*: qualsevol acció que alteri substancialment un aliment o un producte alimentari inicial, incloent-hi el tractament tèrmic, el fumatge, el curat, la maduració, l'assecat, el marinat, l'extracció, l'extrusió o una combinació d'aquests procediments, així com qualsevol altre procediment, que, en funció dels avenços científics i tecnològics, pugui ser reconegut o autoritzat per les instàncies internacionals corresponents.

74. *Vector*: medi transmissor, mecànic o biològic que serveix de transport d'agents patògens d'un animal a un altre.

75. *Venda al detall*: activitat consistent en la venda d'aliments directament al consumidor final.

76. *Venda al major*: activitat consistent en la venda d'aliments a establiments alimentaris on el comprador no és el consumidor final de la mercaderia.

77. *Veterinari autoritzat*: el veterinari designat per l'autoritat competent, per dur a terme en nom seu controls oficials específics.

78. *Veterinari oficial de salut i protecció animals*: el veterinari inspector nomenat pel Servei Veterinari de Salut i Protecció Animals i que en depèn.

79. *Veterinari oficial de seguretat alimentària*: el veterinari inspector nomenat pel Servei de Seguretat Alimentària i que en depèn.

80. *Zoonosi o antropozoonosi*: qualsevol malaltia o infecció que es transmet d'una manera natural entre els animals i les persones, d'una forma directa o indirecta.

Article 3. Obligacions de comunicació

Tota persona, física o jurídica, pública o privada, està obligada a comunicar a l'autoritat competent, de forma immediata, i en tot cas, en la forma i els terminis establerts, tots els focus de què tingui coneixement de malalties de caràcter epizòdic o de malalties que, per la seva virulència especial, gravetat extrema o difusió ràpida, impliquen un perill potencial de contagi per a la població humana o animal, incloses les espècies animals domèstiques o silvestres, o que poden comportar un perill per al

medi ambient. En els casos en què la normativa vigent no estableix un termini de comunicació, aquest termini serà com a màxim de 24 hores per a les malalties de declaració obligatòria.

També és obligatori comunicar qualsevol procés patològic que, encara que no reuneixi els requisits esmentats més amunt, pugui comportar la sospita de l'existència d'una malaltia inclosa en la llista de malalties de declaració obligatòria.

Igualment, s'han de comunicar tots els fets o activitats que comportin l'existència d'una sospita de risc i greu perill per a la salut humana, animal o per al medi ambient en relació amb els productes zoosanitaris i els aliments per a animals o pinsos.

Aquest principi s'aplica sobretot als veterinaris i els professionals sanitaris que exerceixen en l'àmbit privat, així com als titulars de les empreses d'autocontrol alimentari i dels laboratoris de salut pública o salut animal, en relació amb les evidències i els resultats de les mostres que poden processar.

Article 4. Obligacions dels particulars

Els tenidors -propietaris o responsables-, els comerciants, els importadors, els exportadors, els transportistes i els professionals que exerceixen activitats relacionades amb l'àmbit de la salut animal i la seguretat alimentària, tant en espècies domèstiques com silvestres o no autòctones, siguin persones físiques o jurídiques, han de:

1. Vigilar i tenir cura dels aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris, els residus i, en general, de tots els mitjans que estan o han estat sota la seva responsabilitat.

2. Facilitar tota classe d'informació que els sigui requerida per l'autoritat competent en relació amb l'estat sanitari dels aliments, dels animals vius, dels productes germinals, dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoosanitaris, dels residus i, en general, de tots els mitjans que estan o han estat sota la seva responsabilitat.

3. Aplicar i dur a terme totes les mesures sanitàries establertes per la normativa vigent en cada cas, així com les mesures sanitàries obligatòries que s'estableixin per a la prevenció de la salut pública o la salut animal; i posar tots els mitjans necessaris perquè es puguin prendre les dites mesures amb les degudes garanties de seguretat, tant per als productes i els animals, com per a les persones que les han d'executar.

4. Tenir degudament identificats els seus aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris, i els residus en la forma i les condicions que reglamentàriament s'estableixin.

5. Comunicar a les autoritats competents, en els terminis i les formes establerts, les dades sanitàries segons s'estableixi reglamentàriament en cada cas, en especial les dades relatives a les entrades i les sortides d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de productes per a l'alimentació animal, de productes zoosanitaris, de residus, així com els naixements i les morts d'animals o l'aparició d'animals morts de fauna silvestre.

6. Eliminar o destruir els aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris, i els residus que tenen sota la seva responsabilitat, en la forma i les condicions que reglamentàriament s'estableixin.

7. No abandonar aliments, animals vius, productes germinals, productes per a l'alimentació animal, productes zoosanitaris i residus que estan sota la seva responsabilitat.

8. Complir adequadament les obligacions que s'estableixin reglamentàriament en cada cas i, en especial, les relatives als medicaments veterinaris per al control i el respecte degut dels terminis de supressió establerts en cas de tractament dels animals.

9. Assumir tots els costos derivats de la custòdia, el transport, l'emmagatzematge, la immobilització, el manteniment, el sacrifici, la destrucció i, en general, de qualsevol operació relacionada amb els aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris i els residus que estan sota la seva responsabilitat i s'esdevenen de mesures sanitàries, incloses les mesures de salvaguarda o cautelars que puguin adoptar les autoritats competents.

10. Sol·licitar els certificats o documents sanitaris exigibles per a la importació, l'exportació i l'intercanvi, en la forma i les condicions establertes reglamentàriament. Tanmateix, correspon als operadors econòmics que duen a terme la importació, l'exportació o l'intercanvi assumir els costos derivats de la custòdia, el transport, l'emmagatzematge, la immobilització, el manteniment, el sacrifici, la destrucció dels aliments, dels animals vius i dels productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris i dels residus que tenen com a destinació la importació, l'exportació o l'intercanvi fins que no s'hagin fet les inspeccions veterinars o sanitàries corresponents, incloses les que s'han de dur a terme en els punts d'inspecció fronterera quan escaigui.

11. Mantenir en adequades condicions sanitàries els aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris i els residus; i efectuar les

revisions i, si escau, les modificacions de les instal·lacions, per reduir i prevenir al màxim els riscos d'aparició de malalties.

Article 5. Cooperació internacional i assistència mútua

El Govern, tenint en compte la normativa internacional, ha d'adoptar les mesures necessàries per permetre als serveis oficials de donar assistència i cooperar amb els estats membres i les instàncies internacionals implicades per tal de garantir la bona aplicació de les normes comunes en els àmbits regulats per aquesta Llei.

Títol II. Els animals vius i els aliments

Capítol primer. Disposicions aplicables en l'àmbit veterinari referents als animals vius i als productes germinals

Secció primera. De la identificació i el registre

Article 6. La identificació dels animals i el registre dels seus moviments

1. Tota persona física o jurídica està obligada a identificar i registrar els animals que posseeix i que es troben dins el territori del Principat d'Andorra, llevat dels animals no autòctons inclosos en lots, en les condicions que reglamentàriament s'estableixin.

2. Els posseïdors dels animals mencionats en el punt anterior han de satisfer la taxa corresponent, a excepció del bestiar de renda declarat d'interès general inscrit en el Padral.

3. A aquest efecte, i sense perjudici de les disposicions vigents, es creen els registres oficials d'animals que s'instrumenten per mitjà dels reglaments corresponents, on s'estableixen, com a mínim:

- a) Els sistemes i els mecanismes d'identificació.
- b) Els documents acreditatius d'identificació.
- c) Les obligacions de notificació i inscripció dels propietaris dels animals.
- d) Els sistemes de registre i notificació dels moviments dels animals, incloent-hi, si escau, el tractament informatitzat de les dades registrals.
- e) Els drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició i consulta de les dades que contenen.

4. Les dades contingudes en aquests registres només poden ser utilitzades per a les finalitats següents:

- a) El desenvolupament i l'aplicació de les normes contingudes en aquesta Llei i els reglaments d'aplicació corresponents.
- b) El tractament de les dades amb finalitats estadístiques. En aquest cas, només es poden utilitzar

i publicar les dades agregades que no permeten d'identificar persones concretes.

5. Tots els organismes oficials, així com les organitzacions i els professionals que tinguin un interès directe creat amb aquests registres, han de tenir accés a les dades en la mesura en què es garanteixi la confidencialitat i la protecció de les dades personals segons la normativa vigent.

Secció segona. De les condicions de salut animal aplicables als moviments d'animals vius i productes germinals

Article 7. Condicions de salut animal aplicables als moviments d'animals vius i productes germinals

La prevenció i la protecció de la salut animal en relació amb els moviments d'animals vius i productes germinals comporta:

1. La qualificació, l'autorització i el registre de les explotacions, els mercats, els centres de reagrupament, els organismes, els instituts o els centres autoritzats.

2. La notificació, la prevenció i la lluita contra les malalties definides reglamentàriament i la qualificació de les explotacions o les zones indemnes d'aquestes malalties, i les garanties particulars exigides per a les explotacions.

3. L'establiment de models de certificats veterinaris oficials referents a les diferents categories d'animals vius i de productes germinals.

Secció tercera. Disposicions referents a la lluita contra les malalties contagioses

Article 8. Les malalties contagioses

D'acord amb aquesta Llei, es consideren malalties contagioses les següents:

1. Les específiques dels animals que són altament transmissibles o difícils de combatre (epizooties) i les malalties animals que constitueixen un perill per a la població humana (zoonosis).

2. El Govern, mitjançant un reglament, ha d'establir i actualitzar la llista de les malalties de declaració obligatòria considerades com a malalties contagioses.

3. També es consideren malalties contagioses les que, tenint en compte les decisions en la matèria procedents del Protocol i altres instàncies internacionals, estan incloses en programes específics de lluita o eradicació en funció de l'evolució de la situació sanitària.

Article 9. La lluita contra les malalties contagioses

La lluita contra les malalties contagioses s'instrumenta per mitjà dels reglaments corresponents, que contenen, com a mínim:

1. Les mesures de prevenció.
2. Les obligacions dels propietaris.
3. La notificació de les malalties a les autoritats veterinàries.
4. Els procediments que cal aplicar per diagnosticar-les.
5. L'aplicació de les restriccions que en cada cas s'estimin necessàries.
6. I, si escau, els plans nacionals de vigilància i els plans d'urgència que s'han d'elaborar i publicar per a coneixement general.

Article 10. La notificació de les malalties

Els serveis oficials de salut i protecció animals, de fauna silvestre i de seguretat alimentària, cadascun segons el que l'afecta, notifiquen directament a les instàncies internacionals:

1. Els focus de malalties contagioses, la presència dels quals s'hagi confirmat al territori del Principat d'Andorra, i tota altra informació que s'estimi necessària.
2. Després de l'eradicació d'aquests focus, la supressió de les mesures de restricció.

Article 11. Actuacions immediates en cas de sospita de la presència d'una malaltia contagiosa

1. La comunicació per part de tota persona física o jurídica, pública o privada, de la sospita de la presència d'una malaltia contagiosa dóna lloc a una intervenció d'urgència de l'autoritat competent, la qual s'ha de presentar, per mitjà dels seus agents, en el lloc del presumible focus, ha d'emetre un diagnòstic clínic preliminar i ha de prendre, si escau, les mostres necessàries per a l'anàlisi i la confirmació.

Així mateix, cal adoptar les mesures de precaució encaminades a evitar la possible difusió del focus i a establir la identificació de la malaltia, les quals a més de les establertes per la normativa vigent aplicable en cada cas, poden ser les següents:

- a) Immobilització dels animals a l'explotació afectada o a les instal·lacions habilitades a aquest efecte.
- b) Cens oficial de tots els animals de l'explotació intervinguda i, si escau, marcatge especial d'aquests animals particularment, tot i que la identificació s'ajusti a la normativa vigent. Així mateix, es poden senyalitzar les explotacions, els mitjans de transport relacionats amb el focus o les zones sotmeses a un control especial.
- c) Prohibició temporal d'entrada o de sortida de l'explotació o de l'indret on es troben, d'animals de qualsevol espècie, de productes d'origen animal, de productes per a l'alimentació animal, d'eines, de

fems i, en general, de qualsevol producte, substància, subproductes de l'explotació o residus de tractament especial que poden ser susceptibles de vehicular l'agent patògen productor del focus.

d) Prohibició temporal d'entrada o de sortida de vehicles de l'explotació o de l'indret, o restricció, si escau, i determinació de les condicions higienicosanitàries que s'han de complir.

e) Prohibició temporal d'entrada de persones o determinació de les mesures higièniques pertinents que són necessàries per reduir el risc de propagació de l'agent patògen o vector a què s'ha de sotmetre tota persona que entri o surti de l'explotació o l'indret.

f) Suspensió temporal de les autoritzacions, quan correspongui, per al funcionament d'establiments comercials o de transport d'animals, de productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, així com, si escau, de les habilitacions per expedir certificats sanitaris.

g) El sacrifici obligatori dels animals malalts i dels sospitosos d'estar-ne, així com, segons els casos, la destrucció dels cadàvers d'animals, dels productes d'origen animal i els productes per a l'alimentació animal, o qualsevol material susceptible de vehicular l'agent patògen. En els espais naturals pot consistir en el control i la disminució de les poblacions de les espècies afectades quan la naturalesa de la malaltia ho aconsella així.

h) L'establiment en el lloc del possible focus, i en un àrea a l'entorn, d'un programa de lluita contra vectors quan la naturalesa de la malaltia ho aconsella així.

2. La intervenció pot comprendre, així mateix, l'establiment de zones de protecció, vigilància, i si escau, de seguretat, amb graus d'exigència diferents en la seva extensió i en les mesures aplicables en aquestes zones sobre immobilització i controls de moviment d'animals. En casos excepcionals, es podrà recórrer a la vacunació, amb l'autorització prèvia, si escau, de la Unió Europea i d'acord amb la normativa internacional.

3. El més breument possible, donar per finalitzades, reforçar o ampliar, si és necessari, les mesures cautelars adoptades per l'òrgan competent en cada cas, sempre dins dels límits geogràfics de la zona de protecció, de vigilància i, si escau, de seguretat que es determinin, fins a l'extinció de la sospita o del focus i la desaparició consegüent del risc de propagació de la malaltia.

Article 12. Sacrifici obligatori

1. L'autoritat competent, tant en la fase de sospita com un cop confirmat el diagnòstic de la malaltia, pot establir el sacrifici obligatori dels animals

sospitosos, dels malalts, dels que corren el risc de ser afectats, o dels que cal sacrificar com a resultat d'enquestes epidemiològiques, com a mesura per preservar de la malaltia, i quan es tracta d'una malaltia d'alta difusió i de difícil control, quan s'estimi necessari.

2. El sacrifici d'animals s'ha de fer en escorxadors o instal·lacions autoritzades a aquest efecte. No obstant això, es pot autoritzar el sacrifici *in situ* quan hi ha un risc de difusió de la malaltia o quan les circumstàncies sanitàries ho aconsellen així.

Article 13. Indemnitzacions

1. El sacrifici obligatori dels animals i, si escau, la destrucció dels mitjans de producció i, en general, de tots els productes que es consideren contaminats dóna lloc a la indemnització segons el que està establert a l'article 55.3 d'aquesta Llei.

2. Hi ha d'haver indemnitzacions pels animals que moren per causa directa després d'haver-los sotmès a manipulacions o tractaments preventius o amb finalitats de diagnòstic o, en general, pels que han mort en el context de les mesures de prevenció o lluita contra una malaltia, com a conseqüència de l'execució d'actuacions imposades per l'autoritat.

Igualment, hi ha d'haver indemnitzacions per tots els altres perjudicis greus que es produeixin, com avortaments o incapacitats productives permanents, sempre que se'n demostrï i acrediti la relació causa-efecte amb el tractament aplicat.

3. Per tenir dret a la indemnització, el propietari dels animals o dels mitjans de producció ha d'haver complert la normativa de sanitat animal aplicable a cada cas.

Capítol segon. Autorització, registre i disposicions generals sanitàries dels aliments

Secció primera. De l'autorització i el registre sanitari

Article 14. De l'autorització sanitària administrativa i inscripció al Registre Sanitari del Principat d'Andorra dels establiments que duen a terme activitats alimentàries

1. Tots els establiments, centres o instal·lacions en els quals es duen a terme activitats alimentàries queden subjectes a l'obtenció d'una autorització sanitària administrativa i han de figurar inscrits, quan les activitats que desenvolupen ho requereixen així, al Registre Sanitari del Principat d'Andorra.

2. Els procediments d'autorització i registre, així com la seva gestió, s'estableixen reglamentàriament.

3. En tot cas, els establiments, els centres o les instal·lacions en els quals es duen a terme aquestes

activitats resten, a més, subjectes al pagament de les taxes corresponents en concepte d'autorització sanitària administrativa i, quan escaigui, d'inscripció al Registre Sanitari del Principat d'Andorra, segons el que s'estableix en aquesta Llei.

Secció segona. Disposicions generals dels aliments

Article 15. Disposicions generals d'higiene

1. Tenint en compte les disposicions internacionals en la matèria i, particularment, les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), les de la Comissió del Codex Alimentarius, així com les decisions en la matèria procedents del Protocol, les activitats alimentàries només es poden dur a terme en les condicions i amb els requisits que reglamentàriament s'estableixen.

2. Les disposicions reglamentàries han d'establir com a mínim:

a) Les condicions tecnicosanitàries i d'higiene dels establiments dedicats a la fabricació, l'elaboració, la transformació, la conservació, l'envasament, el condicionament, l'emmagatzematge, el transport, la distribució, la importació, l'exportació, la venda o el servei d'aliments.

b) Les condicions de salut i la formació mínima adequada en matèria de bones pràctiques de manipulació, exigibles a les persones que intervenen durant els processos de manipulació dels aliments des de la seva producció i elaboració fins a la venda o el servei al consumidor final.

c) Les condicions i els requisits que han de satisfer els aliments.

d) Quan escaigui, els protocols, les recomanacions o les guies de bones pràctiques a què les empreses del sector alimentari s'han de referir per tal de respectar les disposicions vigents en la matèria.

Article 16. Condicions especials dels aliments d'origen animal

La producció i la sortida al mercat dels aliments d'origen animal, a més del que s'estableix a l'article anterior, han de complir també la reglamentació sobre:

1. Les condicions de salut dels animals dels quals s'han obtingut.

2. La utilització de tractaments particulars per als productes en cas d'aparició de malalties contagioses.

3. L'aplicació de marcatges sanitaris especials en cas d'utilització de productes d'origen animal originaris o procedents de zones geogràfiques que poden estar sota determinades condicions particulars de vigilància sanitària.

Capítol tercer. *Etiquetatge i publicitat dels aliments*

Article 17. *Disposicions generals en matèria d'etiquetatge*

El Govern, tenint en compte les disposicions internacionals en la matèria, ha d'adoptar les disposicions pel que fa a les normes d'etiquetatge i publicitat dels aliments, les quals fan referència bàsicament als aspectes següents:

1. Els requisits d'etiquetatge dels aliments destinats a ser lliurats en el seu estat al consumidor final, així com determinats aspectes relatius a la seva presentació i publicitat.
2. Els requisits d'etiquetatge dels aliments destinats a ser lliurats a restaurants, hospitals, cantines i altres col·lectivitats.
3. L'aplicació de controls per part del Servei de Seguretat Alimentària amb l'objectiu d'assegurar-se que les disposicions d'aquest article es respecten degudament.

Article 18. *Traçabilitat dels aliments*

El Govern, tenint en compte les disposicions en la matèria procedents del Protocol i altres disposicions internacionals pel que fa al seguiment i la identificació dels aliments i dels pinsos o aliments destinats a l'alimentació animal, ha de:

1. Fixar les mesures que garanteixen la traçabilitat deguda en totes les etapes de la producció, la transformació, la distribució i la comercialització dels aliments, els pinsos i els animals destinats a la producció d'aliments, així com de qualsevol altra substància destinada a ser-hi incorporada o amb probabilitat de ser-ho.
2. Establir les mesures necessàries perquè els titulars administratius de les empreses que duen a terme activitats alimentàries i de les empreses de pinsos posin en pràctica sistemes i procediments que els permetin d'identificar qualsevol persona física o jurídica que els ha subministrat un aliment, un pinso, un animal destinat a la producció d'aliments o qualsevol altra substància destinada a ser incorporada als aliments o als pinsos o amb probabilitat de ser-ho.
3. Establir les mesures necessàries perquè els titulars administratius de les empreses que duen a terme activitats alimentàries i de les empreses de pinsos posin en pràctica sistemes i procediments que els permetin d'identificar qualsevol persona física o jurídica a la qual han subministrat els seus productes. Aquesta informació ha d'estar a disposició dels serveis oficials competents quan aquests serveis o els seus representants ho sol·licitin.

4. Regular les mesures específiques que en matèria d'informació i publicitat s'han de fer constar en l'etiquetatge dels aliments o els pinsos a fi de facilitar la identificació i el seguiment de la seva traçabilitat.

Capítol quart. *Controls*

Secció primera. *Controls oficials*

Article 19. *Intercanvis, importacions i exportacions d'animals vius, de productes germinals i de residus*

1. Només es poden fer intercanvis, importacions i exportacions d'animals vius, de productes germinals i de residus en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.
2. El Govern, tenint en compte les recomanacions internacionals sobre la matèria i, en particular, les decisions procedents del Protocol, ha d'adoptar els sistemes de control veterinari o sanitari aplicables als animals vius, els productes germinals i els residus que es defineixen en:

a) Controls en origen:

- L'organització i la naturalesa dels controls que el Servei Veterinari de Salut i Protecció Animal del ministeri encarregat de l'agricultura o el Servei de Fauna Silvestre del ministeri encarregat de la gestió de la fauna han d'efectuar a les explotacions, als certàmens o a les fires autoritzats, als centres de concentració i, en general, a qualsevol lloc on es tenen animals.

- Les mesures necessàries per assegurar-se que els tenidors d'animals vius, de productes germinals i de residus respecten les exigències sanitàries objecte d'aquesta Llei, en totes les fases de producció, de comercialització i de transport.

- La comunicació a l'estat membre que es destinen les informacions necessàries mitjançant sistemes informatitzats determinats per les instàncies internacionals.

- Les mesures apropiades de control i protecció quan se sospita o es constata que no s'han respectat les exigències sanitàries en la matèria.

b) Controls en destinació:

- Les mesures de control veterinari establertes per sondeig i de naturalesa no discriminatòria que es poden efectuar durant el transport o als llocs o centres de destinació.

- Les responsabilitats i els deures dels comerciants, dels explotadors d'escorxadors i dels altres destinataris pel que fa al seu registre previ, l'avís amb antelació de l'arribada dels animals, de productes germinals i de residus al Servei Veterinari de Salut i Protecció Animal del ministeri encarregat de l'agricultura o al Servei de Fauna Silvestre del

ministeri encarregat de la gestió de la fauna, o quan es tracta d'animals destinats al sacrifici amb vista a obtenir productes destinats al consum humà, al Servei de Seguretat Alimentària del ministeri encarregat de la salut pública, així com la conservació dels certificats sanitaris o altres documents amb l'objectiu de presentar-los, quan siguin demanats, al servei oficial competent.

- Les obligacions referents a una eventual quarantena dels animals vius o dels productes germinals, així com al lloc on s'ha de dur a terme.

3. Les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que tenen la titularitat dels establiments o els centres en els quals es tenen els animals vius, els productes germinals, els residus i els aliments per a animals sotmesos als controls mencionats en el punt anterior, han de satisfer les taxes corresponents.

Article 20. Intercanvis, importacions i exportacions d'aliments

1. Només es poden fer intercanvis, importacions i exportacions d'aliments en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.

2. El Govern, tenint en compte les recomanacions internacionals sobre la matèria i, en particular, les decisions procedents del Protocol, ha d'adoptar els sistemes de control veterinari o sanitari aplicables als aliments, que es defineixen en:

a) Controls en origen:

- L'organització i la naturalesa dels controls que el Servei de Seguretat Alimentària del ministeri encarregat de la salut pública ha d'efectuar als establiments que duen a terme activitats alimentàries dins el territori nacional.

- Les mesures de control necessàries per assegurar-se que els operadors vetllen perquè es respectin les exigències sanitàries en tots els estadis de la producció, de l'emmagatzematge, de la distribució i del transport dels productes.

- Les mesures apropiades de control i protecció en el moment en què se sospita o es constata que les exigències sanitàries sobre la matèria no s'han respectat.

b) Controls en destinació:

- Les mesures de control sanitari establertes per sondeig i de naturalesa no discriminatòria, organitzades durant el transport de les mercaderies o als centres o als establiments de destinació.

- Les responsabilitats i els deures dels operadors i dels altres destinataris pel que fa al seu registre així com la conservació dels certificats sanitaris i altres documents d'acompanyament amb l'objectiu de poder-los presentar, quan escaigui, al servei oficial competent.

3. Les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que tenen la titularitat dels establiments en els quals es tenen aliments sotmesos als controls mencionats en el punt anterior, han de satisfer les taxes corresponents.

Article 21. Altres condicions referides a les importacions

1. Les importacions d'aliments, d'animals vius, de productes germinals i de residus, a més del que s'ha establert en els articles anteriors, han de procedir d'un país o territori que figuri en la llista de països tercers degudament autoritzats a exportar aliments, animals vius, productes germinals i residus cap al Principat d'Andorra o cap als estats membres per mitjà d'un centre o d'un establiment que figuri en les llistes corresponents de centres autoritzats a aquest efecte.

2. A aquest efecte, els serveis oficials, tenint en compte les decisions del Protocol, proposen regularment la publicació dels documents següents:

a) La llista positiva de països tercers o de parts de països tercers i, eventualment, la llista dels centres o organismes autoritzats a exportar aliments, animals vius, productes germinals i residus cap al territori del Principat d'Andorra o cap als estats membres.

b) La llista dels punts d'inspecció fronterera (PIF) habilitats per les instàncies europees per efectuar els controls sanitaris o veterinaris corresponents a la importació.

c) Quan escaigui, els models de certificats o altres documents oficials d'acompanyament dels aliments, dels animals vius, dels productes germinals i dels residus, que han de ser requerits pels operadors nacionals als seus proveïdors.

Article 22. Altres condicions referides a les exportacions

1. Per poder exportar aliments, animals vius, productes germinals i residus, els establiments i, en general, els interessats a efectuar aquestes operacions han de complir la corresponent normativa general del Principat en matèria d'autoritzacions, de registre, així com la normativa vigent aplicable en cada cas.

2. A més, cal respectar les condicions específiques requerides pel país al qual es destinen els aliments, els animals vius, els productes germinals i els residus.

Article 23. De les facultats de control

A l'efecte de controls veterinaris o sanitaris, es faculta els serveis oficials, eventualment, si és necessari, en col·laboració amb altres serveis administratius, per:

1. Inspeccionar locals, despatxos, laboratoris, instal·lacions, mitjans de transport, equipaments i

materials, productes de neteja o de manteniment, procediments utilitzats per a la producció o el tractament de productes, així com el marcatge i l'etiquetatge i la presentació d'aquests productes.

2. Inspeccionar explotacions, centres o organismes i establiments on es tenen els aliments, els animals vius, els productes germinals, els residus, així com els mitjans emprats per transportar-los, amb l'objectiu de controlar que es respecta la normativa vigent.

3. Prendre mostres dels elements següents:

a) Els aliments que es tenen amb l'objectiu de ser emmagatzemats, transportats, distribuïts o posats al mercat.

b) Els animals que es tenen amb l'objectiu de ser posats en circulació, alliberats en el medi natural, transportats o posats al mercat.

c) Els animals abatuts en aplicació d'un pla de caça o en operacions de regulació.

d) Els productes germinals i els residus que es tenen amb l'objectiu de ser emmagatzemats, transportats, distribuïts o posats al mercat.

4. Examinar qualsevol material documental o informàtic que es considera útil per als controls.

Secció segona. Obligacions d'autocontrol

Article 24. Dels establiments

D'acord amb els principis de responsabilitat, de diligència deguda i de precaució, les persones responsables de qualsevol activitat alimentària, inclosa la producció primària, estan obligades a fer, en el marc de la seva activitat, els autocontrols pertinents per verificar la conformitat dels aliments i dels establiments amb les normatives vigents.

Article 25. De les empreses d'autocontrol i de serveis de plaguicides

1. Tota empresa privada de control en matèria de salut animal i de seguretat alimentària ha d'estar autoritzada per a l'exercici de l'activitat.

2. Tota empresa que dugui a terme activitats orientades a la prevenció, la detecció i el tractament de plagues, en l'àmbit d'aquesta Llei, ha d'estar autoritzada per a l'exercici de l'activitat.

3. La llista d'empreses autoritzades a dur a terme aquestes activitats s'ha de publicar periòdicament per a coneixement general.

Secció tercera. Pla nacional de seguretat alimentària

Article 26. El Pla nacional de seguretat alimentària

1. El Pla nacional de seguretat alimentària és el marc de referència per a les accions públiques en aquesta matèria. Comprèn les línies directives i de

desplegament de les activitats i els programes per assolir les seves finalitats.

2. El procediment d'elaboració del Pla nacional de seguretat alimentària ha de garantir la intervenció dels diferents departaments implicats i ha de ser aprovat pel Govern.

3. El Pla de seguretat ha d'incloure:

a) Els objectius i els nivells que s'han d'assolir pel que fa al control sanitari dels aliments i els àmbits relacionats directament o indirectament amb la cadena alimentària: la salut animal, el benestar dels animals, la sanitat vegetal, els productes zoonosanitaris i fitosanitaris, la salut pública, la nutrició i la contaminació ambiental.

b) El conjunt dels serveis, els programes i les actuacions que s'han de desenvolupar.

c) Els mecanismes d'avaluació de l'aplicació i el seguiment del Pla.

Secció quarta. Del deure de col·laboració i de les mesures de salvaguarda

Article 27. Del deure de col·laboració

Les persones responsables de les explotacions, els establiments i, en general, dels centres o els organismes sotmesos als controls sanitaris o veterinaris establerts en aquesta Llei, així com el seu personal, han d'aportar la col·laboració necessària per al bon acompliment d'aquests controls.

Article 28. Mesures de salvaguarda

1. Les mesures adoptades en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei i d'acord amb el principi de precaució s'han de prendre de manera transparent i han de ser proporcionals als resultats que es pretenen obtenir, havent-ne determinat prèviament el risc. Les mesures restrictives de la lliure circulació de persones i mercaderies i de la llibertat d'empresa han de ser, en cada cas, les mínimes necessàries.

2. El Govern, tenint en compte la normativa internacional, ha d'adoptar disposicions més precises pel que fa referència bàsicament a les mesures que s'han de prendre quan, amb motiu d'un control d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de productes zoonosanitaris i de residus, efectuat en destinació o durant el transport, el Servei oficial competent detecta:

a) La presència d'agents responsables d'una de les malalties de declaració obligatòria esmentades a la normativa vigent, d'una zoonosi, d'una altra malaltia o de qualsevol altra causa susceptible de constituir un perill greu per a la salut humana o animal.

b) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals i residus d'origen animal vénen

de regions contaminades per una malaltia contagiosa.

c) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals, productes zoosanitaris i residus no compleixen les exigències d'aquesta Llei o determinades normatives preses per garantir-ne l'aplicació.

3. El Govern, tenint en compte la normativa internacional, ha d'adoptar les disposicions que estableixen les mesures que cal prendre quan, amb motiu d'un control efectuat en el territori del Principat d'Andorra, el servei oficial competent constata:

a) La presència d'agents responsables d'una de les malalties esmentades a la normativa de la Unió Europea vigent a Andorra, una zoonosi, una malaltia o qualsevol altra causa susceptible de constituir un perill greu per a la salut humana o animal.

b) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals i residus vénen d'una part del Principat d'Andorra contaminada per una malaltia contagiosa.

c) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals, productes zoosanitaris i residus no compleixen les exigències d'aquesta Llei o determinades normatives preses per garantir-ne l'aplicació.

4. Per als casos esmentats en els paràgrafs anteriors, els caps dels serveis oficials de salut i protecció animals, de fauna silvestre i de seguretat alimentària, cadascun segons el que els correspon, poden ordenar immediatament mesures d'urgència i establir directament els contactes necessaris amb les persones, les organitzacions o les administracions del Principat d'Andorra, així com amb les institucions internacionals i les administracions dels estats membres afectades per aquestes mesures. El ministre responsable de l'agricultura, el ministre responsable de la gestió de la fauna i el ministre responsable de la salut pública, cadascun segons el que li concerneix, confirma, invalida o modifica les mesures preses en el marc d'aquest article.

Article 29. De les despeses dels controls i les mesures de salvaguarda

Les despeses derivades dels controls, inclosos els costos derivats de les anàlisis i les mesures de salvaguarda, han de ser satisfetes solidàriament per l'expedidor i el seu mandatari o, si escau, pel tenidor de les mercaderies.

Capítol cinquè. Certificacions

Article 30. Lliurament i expedició de certificats veterinaris o sanitaris oficials

1. El Govern, tenint en compte les decisions sobre la matèria procedents del Protocol, ha d'adoptar les mesures que autoritzen el lliurament de certificats i que fan referència a les inspeccions i els controls d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoosanitaris i dels residus i, en concret:

a) Les condicions relatives a les persones autoritzades a lliurar les certificacions.

b) Les condicions relatives als certificats o els documents que s'han de lliurar.

c) Els controls que s'han d'establir i les mesures que s'han de prendre per evitar els fraus o les falsificacions.

2. Les persones físiques o jurídiques -públiques o privades- que tenen la titularitat dels establiments, els centres i les explotacions en els quals hi ha aliments, animals vius, productes germinals, productes per a l'alimentació animal, productes zoosanitaris i residus, quan sol·liciten l'expedició d'una certificació oficial han de satisfer les taxes corresponents.

Capítol sisè. Disposicions en l'àmbit de l'alimentació animal

Secció primera. Dels aliments per a animals

Article 31. De la circulació de matèries primeres per a aliments destinats als animals i la comercialització dels compostos per a animals

1. La fabricació, la preparació, el transport, la sortida al mercat i l'ús de matèries primeres, aliments compostos, additius, productes alimentaris medicamentosos i productes zoosanitaris s'han de realitzar en la forma i les condicions que s'estableixin.

2. Els reglaments han de determinar, com a mínim:

a) Les matèries primeres, els additius, els productes medicamentosos i altres substàncies que es poden utilitzar en la seva fabricació o preparació.

b) Les substàncies i els productes prohibits i indesitjables.

c) Les condicions de fabricació o preparació.

d) Les condicions de transport i sortida al mercat.

e) Les condicions de prescripció veterinària i d'ús dels aliments medicamentosos.

Article 32. Organització de la inspecció, dels controls i de les condicions d'autorització dels establiments del sector de l'alimentació animal

El Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a l'organització de la inspecció i dels controls i les condicions d'autorització dels establiments en el sector de l'alimentació animal i, en particular per als aspectes següents:

1. L'organització de les inspeccions oficials per part del Servei de salut i protecció animals en el sector de l'alimentació animal.
2. Les condicions i les modalitats aplicables a l'autorització i el registre de determinats establiments i intermediaris en el sector de l'alimentació animal.
3. Els controls a l'hora d'introduir aliments per a animals procedents de països tercers.
4. Els mètodes de presa de mostres i els mètodes d'anàlisi per al control oficial dels aliments per a animals.
5. Els procediments d'avaluació dels productes i els additius utilitzats en l'alimentació animal.

Article 33. Utilització d'additius i de determinats productes i substàncies no desitjables en l'alimentació animal

1. La utilització d'additius i de determinats productes, així com de substàncies i productes no desitjables en l'alimentació per a animals, s'ha de fer en la forma que s'estableixi reglamentàriament.
2. Els reglaments han de determinar, com a mínim:
  - a) Les matèries primeres, els additius, els productes medicamentosos i altres substàncies que es poden utilitzar en la seva fabricació o preparació.
  - b) La utilització i la comercialització dels enzims, dels microorganismes i de les preparacions corresponents en l'alimentació dels animals.
  - c) Les substàncies i els productes no desitjables en l'alimentació per a animals.

Article 34. Condicions de preparació, de sortida al mercat i d'ús dels aliments medicamentosos per a animals

1. La preparació, la sortida al mercat i la utilització d'aliments medicamentosos per a animals s'ha de dur a terme en la forma que s'estableix reglamentàriament.
2. Els reglaments han de determinar, com a mínim:
  - a) Les condicions de preparació dels aliments medicamentosos per a animals.
  - b) Les condicions de sortida al mercat dels aliments medicamentosos per a animals.

- c) Les condicions de prescripció veterinària i la utilització dels aliments medicamentosos per a animals.

Secció segona. De les substàncies prohibides durant la cria i l'engreix

Article 35. Prohibició de la utilització de determinades substàncies

El Govern, tenint en compte les decisions sobre la matèria procedents del Protocol, estableix les substàncies i les mesures referents a la prohibició de la tinença i la utilització de determinades substàncies durant la cria i l'engreix dels animals.

Article 36. De la vigilància i el control de determinades substàncies

1. A l'efecte de vigilar determinades substàncies i els residus que en resten en els animals vius i en els productes d'origen animal, el Govern adopta les disposicions corresponents i, entre d'altres, les referides als aspectes següents:

Els plans de vigilància per a la investigació dels residus o les substàncies.

L'aplicació d'un autocontrol i d'una coresponsabilitat dels operadors.

L'aplicació dels controls oficials.

Les mesures de control i protecció que cal prendre en cas que es detecti una infracció.

La llista de les substàncies que tenen un efecte anabolitzant i les substàncies no autoritzades.

La llista dels medicaments veterinaris i dels contaminants que són objecte de mesures de vigilància.

2. Les activitats de sacrifici i obtenció de carnis i subproductes carnis destinats al consum humà, així com les de fabricació o elaboració, transformació, condicionament, transport, distribució i, en general, la comercialització a l'engròs de carnis o productes carnis destinats al consum humà resten sotmeses a les actuacions d'inspecció i control sanitari o veterinari oficial de substàncies i residus en animals vius i en productes d'origen animal.

3. Les persones físiques o jurídiques titulars dels establiments on s'efectuen aquestes activitats estan subjectes al pagament de la taxa respectiva per dur a terme aquestes inspeccions i controls oficials.

Capítol setè. Disposicions aplicables als residus

Article 37. Residus

1. La utilització, el tractament i les mesures de prevenció aplicables als residus derivats de les activitats regulades per aquesta Llei han de ser

establerts pel Govern, tenint en compte la normativa internacional.

2. La gestió dels residus, la seva recollida, el transport, el tractament i l'eliminació, incloent-hi les operacions d'importació o exportació, s'han de dur a terme seguint els procediments establerts per la normativa vigent en la matèria. A aquest efecte, el ministeri encarregat del medi ambient és l'òrgan competent que regula i estableix les disposicions i els mètodes que es poden considerar més adequats o apropiats per a cada tipologia de residus.

Capítol vuitè. Disposicions aplicables en l'àmbit dels animals de pura raça

Article 38. Identificació i registre dels animals de pura raça

1. A més de les obligacions d'identificació i registre establertes a l'article 6, els animals de pura raça s'han d'inscriure al registre genealògic o zootècnic corresponent.

2. A aquest efecte, es creen els registres genealògics o zootècnics oficials, que s'instrumenten per mitjà del reglament de funcionament corresponent, els quals han d'establir, com a mínim:

- a) Els sistemes i mecanismes d'identificació.
- b) Els documents acreditatius d'identificació.
- c) Les obligacions de notificació i inscripció dels propietaris dels animals.
- d) Els sistemes de registre i notificació dels moviments dels animals, incloent-hi, si escau, el tractament informatitzat de les dades registrals.
- e) Els drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició i consulta de les dades que contenen.

Capítol novè. Protecció dels animals

Article 39. Disposicions particulars del benestar i protecció dels animals de renda

Sense perjudici de les disposicions vigents en matèria de protecció dels animals, també s'han de complir les disposicions que s'estableixin reglamentàriament en matèria de:

1. Protecció dels animals durant el transport.
2. Protecció dels animals durant la cria i l'engreix i, en particular, la dels vedells, els porcs i les gallines ponedores.
3. Protecció dels animals en el moment del sacrifici.
4. Protecció dels animals de laboratori.

Títol III. Les activitats d'inspecció i control

Capítol primer. Exercici de l'activitat d'inspecció i control veterinari o sanitari

Article 40. Disposicions generals

Sense perjudici de les lleis i les normatives vigents al Principat d'Andorra pel que fa a l'exercici professional, i amb independència de la capacitat del titular administratiu del centre o l'establiment, l'activitat del control veterinari o sanitari només pot ser exercida per aquells professionals degudament capacitats i autoritzats.

L'activitat d'inspecció i control veterinari o sanitari, en el marc del servei públic, ha de ser exercida per professionals degudament capacitats, els quals duen a terme aquestes funcions dins els òrgans competents respectius de l'Administració general, sense perjudici que certes activitats poden ser delegades a professionals o empreses privades.

Article 41. Obligacions dels professionals veterinaris i d'altres que exerceixen i duen a terme accions d'inspecció i control en l'àmbit privat

1. En el marc de la seva activitat, els professionals particulars han de:

a) Notificar immediatament al servei oficial competent qualsevol sospita d'aparició de malalties contagioses greus, així com qualsevol fet important del qual puguin ser coneixedors en l'exercici de la seva activitat professional en matèria de salut i protecció dels animals o de seguretat alimentària.

b) Registrar de manera adequada els actes de prevenció i les intervencions mèdiques dispensades, així com la utilització o la prescripció de medicaments, i posar aquests registres a disposició del servei veterinari competent.

c) Prestar el seus serveis en cas que sigui necessari intervenir d'urgència per a la protecció de la salut pública o animal, sempre que aquesta intervenció no els comporti cap risc per a la salut o la vida.

2. En el marc de la seva activitat, els professionals particulars poden:

a) En cas d'urgència, fer cas omís de la manca del consentiment o l'autorització del tenidor dels animals o dels productes quan la situació exigeix prendre les mesures necessàries per prevenir i combatre una malaltia contagiosa perillosa o evitar-ne la propagació, en benefici de la salut pública o animal.

b) Tenir medicaments, reactius i qualsevol altre producte, sempre que estiguin relacionats amb la seva activitat professional.

Article 42. Altres professionals

Qualsevol persona que en l'exercici de la seva activitat professional relacionada amb la salut pública o animal té coneixement d'alguna de les malalties referides en aquesta Llei està subjecta a les mateixes obligacions de notificació.

Article 43. Exercici de l'activitat de control veterinari i sanitari en l'àmbit de l'Administració pública

1. Els caps dels serveis oficials, així com els veterinaris oficials, els tècnics oficials i els seus auxiliars, que exerceixen la seva activitat dins l'àmbit de l'Administració, han de:

a) Comprometre's, sense perjudici de les disposicions sobre la matèria que regeixen les obligacions dels funcionaris preses en el marc de la normativa vigent sobre la funció pública, a no revelar cap procediment de fabricació ni mètode de treball utilitzats de conformitat amb les disposicions legals establertes per aquesta Llei, protegits per una patent o qualsevol altre dret reservat de la propietat industrial o sotmès a una llicència d'utilització, dels quals ha de ser coneixedor durant l'exercici de la seva activitat professional.

b) Exercir la seva activitat professional en el si del servei oficial de conformitat amb la seva organització jeràrquica sota la responsabilitat del seu superior immediat.

c) Fer un informe dels resultats de les seves inspeccions, de les mesures preses i de les instruccions donades.

d) Notificar immediatament al seu cap o al seu superior jeràrquic tota sospita d'aparició de malalties contagioses greus, així com qualsevol fet important del qual pugui ser coneixedor en l'exercici de la seva activitat professional en matèria de salut i protecció animal o de salut pública.

2. Estan habilitats, en l'exercici de les seves funcions, a:

a) Entrar tant de dia com de nit als llocs on es tenen o es transporten aliments, animals vius, productes germinals, productes per a l'alimentació animal, productes zoonosanitaris i residus, per tal de ser trets o posats al mercat.

b) Demanar, en l'exercici de les seves funcions, tots els documents, totes les dades escrites o informàtiques i totes les informacions escrites o orals necessàries, i establir una documentació fotogràfica pel que fa a l'objecte de la seva inspecció o control.

c) Emprendre, dins les seves competències, mesures preventives i tractaments i, amb aquest objectiu, estar en possessió de medicaments, reactius i

qualsevol altre material necessari en el marc de la seva activitat professional.

d) Prendre mesures d'urgència, si és necessari, per ells mateixos o segons les ordres que els han estat prescrites, eventualment sense el consentiment del tenidor, el propietari o el responsable dels aliments, dels animals vius, dels productes germinals, dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoonosanitaris i dels residus, relatives bàsicament a la protecció de la salut o la protecció del benestar dels animals, per prevenir i combatre una malaltia contagiosa o evitar-ne la propagació en interès de la salut pública i la salut animal en general.

e) Efectuar, segons el que s'estableix als articles 48 i 49 d'aquesta Llei, intervencions, immobilitzacions i comisos, i proposar el cessament temporal o definitiu d'activitats, així com la destrucció de les mercaderies.

Article 44. Disposicions en el marc del manteniment de l'ordre públic

1. Els caps dels serveis oficials o, en la seva absència, el seu superior immediat, poden sol·licitar, en les actuacions en què es determini així, la col·laboració del Servei de Policia, el Servei de Duana, el Cos de Banders i els serveis de circulació dels comuns i, en general, els altres serveis administratius competents, els quals han d'aportar la seva assistència a les restriccions que s'imposin a la lliure circulació o moviment d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de productes per a l'alimentació animal, de productes zoonosanitaris i de residus i a les prohibicions de desplaçament d'animals i de persones en zones contaminades, i en les diverses mesures que es prenguin en aplicació d'aquesta Llei.

2. En cas de gran epizootia humana o animal, la policia i altres serveis administratius competents en matèria de protecció civil han d'ajudar a prevenir i eradicar la malaltia, de conformitat amb les decisions preses d'acord amb aquesta Llei.

3. Quan una o diverses persones oposen resistència als agents de l'autoritat durant l'exercici de les seves funcions o els impedeixen efectuar la seva tasca, o quan aquesta resistència o impediment siguin previsibles, els agents de l'autoritat poden ser assistits pel Servei de Policia.

Capítol segon. Organització del servei públic**Secció primera. Del Govern i dels ministres responsables de la salut pública, de l'agricultura i de la gestió de la fauna****Article 45. Del Govern, dels ministres i de les autoritats competents**

1. Del Govern i dels ministres

El Govern, a proposta o per mitjà dels ministres:

- a) Estableix les orientacions i els objectius en matèria de salut pública, de salut i protecció dels animals domèstics i de salut i protecció de la fauna silvestre, de conformitat amb les disposicions d'aquesta Llei, i en controla els resultats.
- b) Controla l'execució de les activitats de servei públic en matèria de salut pública, de salut i protecció dels animals domèstics i de salut de la fauna silvestre.
- c) Autoritza els caps dels serveis oficials a participar en els organismes internacionals en representació del Principat d'Andorra.
- d) Atorga i revoca les autoritzacions i inscripcions administratives regulades per aquesta Llei.
- e) Adopta, confirma i suprimeix les mesures d'urgència, en fa la deguda publicitat i en dóna coneixement públic per a l'interès general.
- f) Adopta les mesures relatives a restriccions o prohibicions de circulació o sortida al mercat de les mercaderies regulades per aquesta Llei, en fa la deguda publicitat i en dóna coneixement públic per a l'interès general.
- g) Aprova el Pla nacional de seguretat alimentària.

2. De les autoritats competents

Tenen la consideració d'autoritat competent els ministres dels ministeris encarregats de la salut pública, de l'agricultura i de la gestió de la fauna, d'acord amb les respectives competències que tinguin assignades.

Els ministres dels diferents ministeris poden delegar les seves funcions.

Secció segona. Dels serveis oficials

Article 46. De les prestacions de l'Administració

1. Es crea el Servei veterinari de Salut i Protecció Animals, que queda adscrit al ministeri encarregat de l'agricultura i que està habilitat per exercir en l'àmbit de les activitats professionals de servei públic relatives al control veterinari o sanitari dels animals, dels productes germinals, dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoosanitaris i dels residus animals d'espècies domèstiques. Aquest Servei queda facultat per a l'exercici de la prestació dels serveis d'assistència clínica i, en general, de totes les prestacions d'assistència veterinària del bestiar declarat d'interès general.

2. Es crea el Servei de Fauna Silvestre, que queda adscrit al ministeri encarregat de la gestió de la fauna i que està habilitat per exercir en l'àmbit de les activitats professionals de servei públic relatives al control veterinari o sanitari dels animals, dels productes germinals, dels productes per a

l'alimentació animal, dels productes zoosanitaris i dels residus animals d'espècies silvestres i no autòctones.

3. Es crea el Servei de Seguretat Alimentària, que queda adscrit al ministeri encarregat de la salut pública i que està habilitat per exercir en l'àmbit de la protecció i la promoció de la salut les activitats professionals de servei públic relatives a la seguretat alimentària i, en particular, les que es refereixen al control, la inspecció i la vigilància sanitària dels aliments i dels establiments, els centres i, en general, de totes les instal·lacions on es manipulen aliments, així com dels residus que aquestes activitats poden generar.

Aquests serveis s'emmarquen dins les corresponents estructures administratives dels ministeris competents i exerceixen la seva autoritat en tot el territori del Principat d'Andorra, inclosos els magatzems de duana, les zones franques o els magatzems francs, igual que a tots els establiments, centres i, en general, qualsevol lloc situat sota el control dels estaments públics d'acord amb les normes que dicti el Govern.

Article 47. Els serveis oficials

El Govern, mitjançant els serveis oficials, controla el compliment de la normativa vigent de conformitat amb el que estableix aquesta Llei.

Els serveis oficials -d'ofici o a instància de part- visiten i inspeccionen les empreses, els organismes, els centres o els establiments, n'examinen les instal·lacions, les mercaderies i la documentació i aixequen acta de la inspecció efectuada.

Si els serveis oficials constaten una infracció a la normativa vigent no tipificada o una infracció lleu que no ocasiona dany o perjudici directe a tercers, formulen un requeriment al titular o al responsable de l'empresa, l'organisme, el centre o l'establiment mitjançant l'acta d'advertència corresponent.

Article 48. Els caps dels serveis oficials

Els caps dels serveis oficials tenen la condició d'agent de l'autoritat i, sense perjudici de les obligacions que els incumbeixen de conformitat amb els articles precedents, tenen com a funcions:

1. En general:

- a) Representar el Principat d'Andorra davant els organismes internacionals.
- b) Informar el superior jeràrquic del funcionament del servei al seu càrrec.
- c) Proposar anualment el projecte de pressupost del servei.
- d) sotmetre a consideració del superior jeràrquic i del ministre responsable les diferents propostes

reglamentàries referents a les normatives aplicables que cal establir, de conformitat amb aquesta Llei.

- e) Supervisar el conjunt del servei.
- f) Dirigir els veterinaris, els tècnics i els auxiliars oficials i altre personal del servei.
- g) Proposar les mesures d'urgència o salvaguarda que estima necessàries adoptar en cada cas.

2. En els casos d'urgència:

- a) Requerir qualsevol veterinari que exerceix la seva activitat professional en el territori del Principat d'Andorra perquè dugui a terme qualsevol actuació.
- b) Ordenar la restricció, la prohibició de la circulació o l'estada de persones en una zona determinada.
- c) Requerir l'ajut de qualsevol funcionari o qualsevol persona, l'activitat professional dels quals es consideri útil tenint en compte les circumstàncies.
- d) Requerir qualsevol servei o qualsevol equipament, la utilització del qual es consideri útil tenint en compte les circumstàncies.

3. Els caps dels serveis oficials poden, en casos d'absència o altra impossibilitat, delegar les seves funcions.

Article 49. Els veterinaris i els tècnics oficials

Els veterinaris i els tècnics oficials tenen la condició d'agent de l'autoritat i, sense perjudici de les obligacions que els incumbeixen de conformitat amb els articles precedents, tenen com a funcions:

- 1. Dirigir els seus subordinats i altre personal adscrit als serveis oficials que eventualment es trobin sota la seva autoritat.
- 2. Efectuar en matèria de salut i protecció dels animals:
  - a) Els exàmens veterinaris i els tests en animals vius, productes germinals i residus, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.
  - b) Els controls relatius a la identificació, el registre i la protecció dels animals vius.
  - c) Els controls zootècnics.
  - d) Els controls, els exàmens i les inspeccions d'animals vius, de residus animals, d'aigua i de productes per a l'alimentació animal, incloses la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.
- 3. Efectuar en matèria de salut de la fauna silvestre:
  - a) Els exàmens veterinaris i els tests en animals, productes germinals i residus, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

b) Els controls relatius a la identificació, el registre i la protecció dels animals vius de la fauna silvestre mantinguda en captivitat o de la fauna no autòctona.

c) Els controls, els exàmens i les inspeccions d'animals vius, de residus animals, d'aigua i de productes per a l'alimentació animal, incloses la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

4. Efectuar en matèria de seguretat alimentària:

a) La inspecció sanitària dels establiments que duen a terme activitats alimentàries, així com dels aliments, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

b) Els controls dels certificats i altres documents, inclosos els arxius informàtics, així com els exàmens i les proves físiques i organolèptiques dels aliments, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

c) Als escorxadors, els controls relatius als certificats i altres documents d'acompanyament, la identificació dels animals vius, el seu estat de salut (inspecció *ante mortem* i *post mortem*) i els controls referits a la protecció del benestar dels animals durant el seu sacrifici, incloent-hi la presa de mostres o qualsevol altra mesura que s'estimi necessària per fer les anàlisis i proves ulteriors, així com el marcatge de salubritat de les carns, els menús i altres productes obtinguts.

5. Ordenar restriccions o prohibicions de circulació o de sortida al mercat relatives als aspectes següents:

a) La lluita contra les malalties contagioses pel que fa als aliments, als animals vius, als productes germinals i als residus.

b) La identificació i el registre dels moviments d'animals.

c) El control de substàncies prohibides i de residus, pel que fa als productes d'origen animal, als animals vius, als residus i als productes per a l'alimentació animal.

d) El control del respecte de les condicions de protecció i benestar dels animals.

6. Acordar les intervencions, les immobilitzacions i els comisos, així com el sacrifici d'animals vius, i proposar la destrucció de les mercaderies regulades per aquesta Llei, en el marc dels aspectes següents:

a) La lluita contra les malalties contagioses.

b) El control de substàncies prohibides i de residus.

c) La protecció de la salut pública i la salut animal.

d) Els resultats de les inspeccions veterinàries o sanitàries efectuades als establiments que duen a terme activitats alimentàries.

7. Aixecar acta dels controls i altres activitats que es duuin a terme i donar-ne còpia a la persona interessada o, en la seva absència, a la persona que atén la inspecció. En l'acta hi ha de figurar:

El nom o la raó social de l'empresa, l'explotació o el centre inspeccionat. En el cas dels vehicles, cal anotar-ne la matrícula.

El nom i els cognoms del titular administratiu de l'empresa, l'explotació o el mitjà de transport o, en la seva absència, el nom, els cognoms i el caràcter de la representació de la persona davant de la qual es fa la inspecció.

Descripció dels fets constatats i, en especial, dels que poden ser objecte d'un procediment sancionador eventual. Si escau, una relació dels fets presumiblement constitutius d'infracció a la reglamentació vigent, amb les referències documentals corresponents i amb remissió de totes les diligències practicades durant el transcurs de la inspecció.

Si escau, es fan constar en l'acta els terminis que es poden acordar per corregir totes les constatacions que presumiblement poden constituir una infracció de la reglamentació vigent.

El lloc, la data i l'hora de la inspecció, així com la identificació del funcionari o els funcionaris que exerceixen les tasques inspectores i que subscriuen l'acta.

La signatura dels funcionaris inspectors i dels titulars de l'empresa o l'explotació o, en la seva absència, de la persona davant la qual es fa la inspecció. La negativa a signar l'acta per part del titular de l'empresa o l'explotació o per part de la persona davant la qual es fa no significa en cap cas que l'acta perdi el valor corresponent com a document oficial i probatori.

Les actes i les diligències practicades pel personal que exerceix les funcions de control i inspecció, formalitzades segons els requisits legals pertinents, tenen la consideració de document oficial amb valor probatori, sense perjudici de les proves que en defensa dels seus drets o interessos pugui aportar l'administrat.

Les actes i les diligències practicades pels funcionaris inspectors i els informes subsegüents s'han d'eleva a l'òrgan competent corresponent per iniciar les actuacions, les diligències o el procediment oportuns, incloent-hi, si escau, la incoació del procediment sancionador corresponent.

8. El personal que exerceix les funcions de control i inspecció està obligat a guardar el silenci i la confidencialitat deguts de tots els fets o dades de qualsevol tipus que hagin conegut en l'exercici de les seves funcions d'inspecció. La infracció d'aquest deure és sancionada de conformitat amb les disposicions vigents en matèria de l'exercici de la funció pública.

Article 50. Els auxiliars oficials

1. Els auxiliars oficials tenen la condició d'agent de l'autoritat i efectuen sota la responsabilitat dels veterinaris o els tècnics oficials les funcions recollides als apartats 2, 3, 4 i 7 de l'article 49 que aquests darrers els deleguin i assignin. A més, els auxiliars oficials estan facultats per efectuar intervencions i immobilitzacions oficials, tal com es defineixen en l'article 2 d'aquesta Llei.

2. Els auxiliars oficials estan obligats a guardar el silenci i la confidencialitat deguts de tots els fets o dades de qualsevol tipus que hagin conegut en l'exercici de les seves funcions d'inspecció. La infracció d'aquest deure és sancionada de conformitat amb les disposicions vigents en matèria de l'exercici de la funció pública.

Títol IV. Els laboratoris

Capítol primer. El Laboratori Central de Salut Pública (LCSP)

Article 51. Laboratori Central de Salut Pública (LCSP)

1. El Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) és el servei de suport científic i tècnic de l'Administració central, en particular per als àmbits referents a la vigilància i el control de la salut pública, la salut animal, la salut de la fauna silvestre i, en general, la salubritat del medi, i té a més les competències que estableix la legislació vigent.

2. Als efectes d'organització i funcionament administratiu, el Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) està adscrit al ministeri encarregat de la salut pública, el qual ha d'establir-ne l'estructura, l'organització i el règim de funcionament, segons la legislació vigent.

3. En relació amb els àmbits que regula aquesta Llei, el Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) ha de fer les determinacions analítiques, les recerques de residus, additius, productes o substàncies no desitjables de les mostres que li dipositin els serveis oficials i, en general, totes les activitats o prestacions que són pròpies d'un laboratori i que els serveis oficials poden sol·licitar.

4. El Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) també pot fer les determinacions analítiques, així com les recerques de residus, additius, productes o substàncies no desitjables de les mostres que se li puguin confiar a instància d'altres administracions públiques o parapúbliques, amb el pagament previ dels preus públics corresponents.

5. El Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) també pot fer les determinacions analítiques, així com altres serveis que se li puguin confiar a instància privada amb el pagament previ dels preus públics corresponents i exclusivament en aquells casos en què aquestes determinacions i serveis, tot i ser necessaris per raons de protecció de la salut animal, la salut pública o la salubritat del medi, no pugin ser proveïts des del sector privat.

6. El Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) és el servei de l'Administració central que, per als àmbits regulats en aquesta Llei, actua com a perit de part en cas d'un mostreig oficial per triplicat, i ha de fer les anàlisis i els informes tècnics corresponents seguint els procediments que s'estableixin reglamentàriament.

Article 52. Exigències i recursos del Laboratori Central de Salut Pública (LCSP)

Per tal d'exercir les funcions que li són atribuïdes, el Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) ha de complir els requisits següents:

1. Disposar de les instal·lacions i els recursos humans, tècnics i econòmics necessaris per efectuar les determinacions analítiques i les recerques de conformitat amb els mètodes establerts en les normatives vigents o, en cas que no n'hi hagi, de conformitat amb els mètodes que siguin reconeguts internacionalment, i ha d'estar acreditat segons la normativa ISO/IEC 17025 per dur a terme les determinacions analítiques.

2. Establir col·laboracions amb les instàncies internacionals i, particularment, amb els laboratoris de referència reconeguts per les instàncies internacionals amb la finalitat de:

a) Rebre formació tècnica.

b) Participar en exercicis d'intercalibratge.

c) Proveir-se de reactius, de sèrums i de qualsevol altre producte o material d'anàlisi l'ús del qual hagi de ser estandarditzat o de referència.

3. En cas que no disposi de l'acreditació de la determinació analítica, el Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) pot prendre les disposicions necessàries amb l'objectiu de derivar la realització de les determinacions analítiques a altres laboratoris nacionals o estrangers, sempre que tinguin l'acreditació esmentada.

Article 53. Laboratori de referència

1. Mentre no es disposi d'una altra manera, el Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) actua de laboratori de referència respecte a la resta de laboratoris públics o privats establerts al Principat que duen a terme activitats relacionades amb els àmbits de la seguretat alimentària, la salut animal, la salut de la fauna silvestre i la salubritat del medi.

2. A aquest efecte, el Laboratori Central de Salut Pública (LCSP) pot fer inspeccions a les instal·lacions dels laboratoris esmentats i lliurar informes tècnics per obtenir les autoritzacions administratives necessàries per obrir-los i registrar-los.

Capítol segon. Dels laboratoris d'anàlisi

Article 54. De les activitats d'anàlisi

1. Els laboratoris d'anàlisi, siguin de titularitat pública o privada, que duen a terme prestacions de serveis d'anàlisi en relació amb les mercaderies i les activitats regulades per aquesta Llei, han de tenir les autoritzacions administratives corresponents, disposar de les instal·lacions, dels recursos humans, tècnics i econòmics necessaris i d'un sistema de qualitat certificat segons la normativa internacional per efectuar les determinacions analítiques i les recerques, de conformitat amb els mètodes establerts en les normatives vigents o, en cas que no n'hi hagi, de conformitat amb els mètodes que siguin reconeguts internacionalment.

2. A aquest efecte, es crea el Registre Nacional de Laboratoris del Principat d'Andorra, en el qual han d'estar registrats tots els laboratoris públics i privats que duguin a terme activitats d'anàlisi i controls amb significat sanitari en les diferents àrees o camps que comprèn l'abast d'aquesta Llei i, en especial, els que fan referència a la protecció de la salut pública, la salut animal i la salubritat del medi.

3. El Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a l'aplicació del present article i, en concret les disposicions d'autorització, registre, acreditació i classificació dels laboratoris.

Títol V. Contribucions financeres

Capítol primer. Contribució financera de l'Estat

Article 55. De les disposicions financeres en el marc de mesures d'urgència

1 Les disposicions d'aquest article s'apliquen en cas d'aparició en el territori del Principat d'Andorra d'una de les malalties per la qual, d'acord amb la normativa vigent al Principat, les despeses de les

mesures de lluita vagin íntegrament a càrrec de l'Estat.

2. Els propietaris dels animals sotmesos a l'aplicació de mesures d'urgència en el territori del Principat d'Andorra obtenen de l'Estat una compensació financera si les mesures d'aïllament de l'explotació es prenen des del moment en què se sospita de la malaltia i si, després d'haver-la confirmat oficialment, es respecten les disposicions següents:

a) A petició del Servei veterinari de salut i de protecció animals, el sacrifici i l'eliminació dels animals de les espècies sensibles que estan afectats o contaminats o que se sospita que poden estar afectats o contaminats.

b) A petició del Servei veterinari de salut i protecció animals, la destrucció dels aliments per a animals i també dels materials contaminats quan aquests últims no es poden desinfectar.

c) A petició del Servei veterinari de salut i protecció animals, la neteja, la desinfecció i la desinsectació dels edificis, les instal·lacions i els equipaments de l'explotació.

d) El respecte de les zones de protecció definides pel Servei veterinari de salut i protecció animals.

e) El respecte de les mesures definides pel Servei veterinari de salut i protecció animals per evitar el risc de difusió de la malaltia.

f) El respecte dels temps d'espera establerts pel Servei veterinari de salut i protecció animals per al repoblament de l'explotació després del sacrifici dels animals.

3. Sense perjudici de les mesures preses per al suport del mercat, la contribució financera de l'Estat -dividida, si és necessari, en diverses parts- ha de ser:

a) Del 100 % dels costos suportats pels propietaris en compensació del sacrifici i l'eliminació dels animals i, si ha estat necessari, dels seus productes, per mitjà de la corresponent valoració pericial.

b) Del 100% dels costos suportats pels propietaris en compensació de les operacions de neteja, desinfecció i control de plagues dels edificis, de les instal·lacions i dels equipaments de l'explotació, i per la destrucció dels aliments per a animals i dels materials utilitzats.

c) El lliurament i l'administració gratuïts de la vacuna quan es decreti una campanya de vacunació.

4. Les disposicions dels punts 2 i 3 anteriors s'apliquen també quan una de les malalties esmentades en aquest article és objecte d'un programa nacional d'eradicació.

5. El Govern, tenint en compte la normativa internacional, pot decidir l'aplicació d'aquestes disposicions a determinades zoonosis.

6. El Govern, tenint en compte l'evolució de la situació sanitària, pot:

a) Incloure-hi les malalties emergents o exòtiques que siguin considerades de notificació obligatòria.

b) Excloure'n les malalties que, tenint en compte els progressos fets a escala internacional en la lluita contra aquestes malalties, ja no siguin considerades de notificació obligatòria.

Article 56. De les disposicions financeres per a determinades malalties en el marc d'un programa nacional d'eradicació

1. En relació amb les malalties a què fa referència l'article 8, es pot decidir el finançament de programes nacionals, que han d'estar sota la responsabilitat del cap del Servei Oficial de Salut i Protecció Animals, per a la prevenció, l'eradicació i la lluita contra aquestes malalties.

2. El Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a l'aplicació d'aquest article i, en concret pel que fa a:

a) Les malalties que formen part d'un programa nacional d'eradicació.

b) Les condicions d'obtenció, per part dels propietaris d'animals, de la contribució de l'Estat per a l'eradicació d'aquestes malalties.

c) La contribució de l'Estat i els diferents serveis oferts pel Servei veterinari de salut i protecció animals en el marc d'aquestes eradicacions.

Capítol segon. Disposicions relatives al finançament de les inspeccions veterinàries i dels controls d'animals vius i de productes d'origen animal

Secció primera. Taxa pels serveis de registre animal

Article 57. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa

De conformitat amb el que estableix l'article 6 d'aquesta Llei, el qual regula l'obligació d'identificació i registre dels animals, s'estableix la taxa per la inscripció en els esmentats registres oficials d'animals.

Article 58. Fet generador

Constitueix el fet generador d'aquesta taxa la tramitació i el registre de la tinença d'animals.

Article 59. Obligats tributaris

Són obligats tributaris al pagament d'aquesta taxa tots els propietaris o posseïdors d'animals que sol·liciten o resulten obligats a identificar-los i registrar-los de conformitat amb el que estableix l'article 6 d'aquesta Llei.

Article 60. Exempcions

Estan exemptes del pagament de la quota tributària d'aquesta taxa, sense perjudici de l'obligació de registre, les circumstàncies següents:

1. La tinença de gossos que procurin una assistència terapèutica, preventiva o d'acompanyament de persones amb discapacitats i que seran degudament registrats per aquesta finalitat.
2. La tinença de gossos destinats a tasques de salvament, recerca, detecció d'explosius i similars, propietat dels estaments públics andorrans o de particulars que prestin aquests serveis quan col·laborin de forma habitual i periòdica amb els referits estaments públics.
3. Les declaracions de baixes, canvis de residència i canvis en el sistema o codi d'identificació dels animals.

La prova segons la qual es gaudeix d'exempció correspon a l'administrat.

Resulta imprescindible presentar, en el moment de la sol·licitud de registre de l'animal, la documentació necessària a l'efecte d'acreditar les circumstàncies que en motiven l'aplicació.

Article 61. Acreditació de la taxa

La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, quan es presenta la sol·licitud que inicia el procediment de registre de l'animal, que no es duu a terme o tramita fins que no se n'ha efectuat el pagament.

Article 62. Quota tributària

La quota tributària és la quantitat fixa, per cada registre que s'efectua, de 8,00 €.

Secció segona. Taxa pels serveis d'autorització sanitària**Article 63. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa**

De conformitat amb el que estableix l'article 14 d'aquesta Llei, pel qual es regula l'obligació de l'obtenció d'una autorització sanitària administrativa i la inscripció en el Registre Sanitari del Principat d'Andorra, s'estableix aquesta taxa, que grava la tramitació de l'esmentada autorització sanitària administrativa, així com la tramitació de la inscripció en el Registre Sanitari del Principat d'Andorra.

Article 64. Fet generador

1. Constitueix el fet generador d'aquesta taxa la prestació per part del ministeri encarregat de la salut pública dels serveis següents:

- a) Inspecció sanitària oficial.
- b) Estudis, informes i elaboració de propostes de resolució.

c) Comprovació de dades.

d) Tramitació administrativa.

2. Els serveis consignats en l'apartat 1 es presten per donar compliment als actes o les activitats següents:

L'autorització sanitària per al funcionament dels establiments i altres centres o instal·lacions, així com la revalidació periòdica de l'autorització i les seves ulteriors modificacions per trasllat de domicili comercial, modificació d'activitats, canvi de titular administratiu o canvi de nom comercial.

Les actuacions de control sanitari sobre els establiments i altres centres o instal·lacions durant el període de tramitació de l'autorització administrativa.

Les anotacions o qualsevol acte d'inscripció en el Registre Sanitari del Principat d'Andorra (RSPA) en l'àmbit de les activitats alimentàries.

L'expedició dels documents administratius corresponents a controls sanitaris, registres, anotacions i autoritzacions.

Article 65. Obligats tributaris

Són obligats tributaris d'aquesta taxa les persones físiques o jurídiques que sol·licitin la tramitació de l'expedient d'autorització sanitària administrativa o les persones que resultin afectades o beneficiades personalment pel servei prestat o l'activitat realitzada que en constitueixi el fet generador.

Article 66. Acreditació de la taxa

La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, quan es presenta la sol·licitud que inicia l'actuació o l'expedient. La justificació de l'abonament de la taxa és un requisit necessari per a la tramitació de l'expedient.

Article 67. Quota tributària

1. L'import de la quota tributària pels serveis de tramitació d'actuacions administratives obligades per la normativa vigent és diferent en cada cas:

a) Per la tramitació d'autoritzacions sanitàries administratives, seguides o no d'inscripció o anotació al Registre Sanitari del Principat d'Andorra (RSPA):

- Si suposa una activitat de control sanitari *in situ*, en el domicili de l'establiment o el servei: 185,00 €.

- Si no comporta l'activitat de control sanitari *in situ*, en el domicili de l'establiment o el servei: 75,00 €.

b) Per la tramitació de renovacions o noves inscripcions o anotacions al Registre Sanitari del Principat d'Andorra (RSPA), sense l'existència prèvia d'un acte d'autorització:

- Si comporta una activitat de control *in situ*, en el domicili de l'establiment o el servei: 132,00 €.

- Si no comporta l'activitat de control sanitari definida al punt a) anterior: 78,00 €.

- Expedició de certificacions oficials d'arxius, d'anotacions i de registres de l'RSPA: 20 € per cada certificat expedit.

2. Quan es duen a terme simultàniament dues o més actuacions administratives, soles o combinades entre elles, en interès d'un mateix sol·licitant, i el contingut de l'acte s'entén com a unitari, es cobra la quota d'un sol acte, atenent el cost del servei més elevat, excepte en el cas del darrer paràgraf de l'apartat b) del punt 1 anterior, que es cobra per cada certificat emès.

Secció tercera. Taxa pels serveis de control sanitari oficial en origen: escorxador, altres establiments d'elaboració o transformació de carns i productes d'origen animal

Article 68. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa

D'acord amb el que estableixen els articles 19, 20 i 36 d'aquesta Llei, la taxa grava les actuacions d'inspecció i control sanitaris o veterinaris d'animals i els seus productes derivats, dutes a terme per tècnics facultatius de l'Administració pública, en les fases de producció següents:

1. Sacrifici d'animals.
2. Especejament de carns.
3. En general, el control sanitari de la producció i la transformació d'aliments d'origen animal destinats al consum humà.

Article 69. Fet generador

1. Constitueix el fet generador d'aquesta taxa portar a terme les actuacions d'inspecció i controls sanitaris d'animals i de les carns fresques d'animals destinades al consum humà i altres productes d'origen animal, efectuades pels serveis veterinaris oficials, tant als locals o els establiments de dipòsit, sacrifici, especejament o emmagatzematge radicats en el territori del Principat d'Andorra com als centres habilitats a aquest efecte.

2. A l'efecte de l'exacció de la taxa, les activitats d'inspecció i control sanitari que componen el fet generador a què es refereix l'apartat 1 són les següents:

a) Les inspeccions i els controls sanitaris de l'obtenció de carns fresques de les espècies bovina, ovina, caprina, porcina, solípedes equins, conills, aus i caça menor de ploma i pell, efectuats *ante mortem* i *post mortem* a l'escorxador.

b) El control de l'aplicació de les marques de salubritat en els canals, els caps, les llengües, els cors, els pulmons i els fetges i altres vísceres i rebuigs destinats al consum humà, així com el marcatge de

les peces obtingudes a les sales d'especejament i tota instal·lació en la qual s'efectuen aquestes operacions.

c) En general, totes les inspeccions i els controls sanitaris duts a terme als establiments on es duen a terme activitats o operacions de producció i transformació d'aliments d'origen animal destinats al consum humà, des del moment en què així s'estableixi, excepte les relatives a establiments de poca capacitat o que manipulen petites quantitats i duen a terme activitats de venda o presten serveis directament al consumidor final.

d) El control documental de les operacions realitzades als establiments.

e) La presa de mostres, les anàlisis de laboratori i les diligències corresponents.

Article 70. Obligats tributaris

Són obligats tributaris de la taxa, a títol de contribuent, les persones físiques o jurídiques titulars dels establiments on es duen a terme les operacions descrites en l'article anterior.

Article 71. Acreditació de la taxa

1. La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, en el moment en què s'inicien les activitats d'inspecció i control sanitari d'animals i els seus productes derivats als establiments o les instal·lacions en què aquestes activitats es duen a terme, sense perjudici que es pugui exigir el pagament a la bestreta, segons es determini reglamentàriament.

2. En el cas que es portin a terme diversos controls oficials en un mateix establiment, el total de la taxa que cal percebre s'ha d'efectuar de forma acumulada en l'inici del procés, independentment del moment de l'acreditació de les quotes corresponents, sense perjudici del que estableix l'article 73 d'aquesta Llei.

Article 72. Quota tributària

1. La quota tributària s'exigeix per cada una de les operacions relatives als fets següents:

- a) El sacrifici d'animals.
- b) Les operacions d'especejament.
- c) Altres operacions de producció i transformació d'aliments d'origen animal destinats al consum humà.

2. Si concorren en un mateix establiment les tres operacions corresponents a les lletres a), b) i c) de l'apartat 1, l'import total de la taxa que cal percebre comprèn el de les quotes de les tres fases acumulades en la forma establerta en l'article 73 d'aquesta Llei.

Les quotes exigibles a l'obligat tributari pel sacrifici d'animals, en les operacions de sacrifici realitzades als escorxadors, es determinen d'acord amb el

nombre d'animals sacrificats. Les quotes tributàries relatives a les activitats conjuntes d'inspecció *ante mortem*, inspecció *post mortem*, marcatge de canals, caps, llengües, pulmons, fetges i altres, per cada animal sacrificat als establiments o les instal·lacions degudament autoritzats, són les que es determinen en el quadre següent:

a) Carn de boví:	
- Boví adult	5,00 € / animal
- Boví jove	2,00 € / animal
b) Solípede equí:	3,00 € / animal
c) Carn de porcí: animals d'un pes en canal	
- De menys de 25 kg / canal	0,50 € / animal
- Superior o igual a 25 kg / canal	1,00 € / animal
d) Carn d'oví i cabrum: animals d'un pes en canal	
- De menys de 12 kg / canal	0,15 € / animal
- Superior o igual a 12 kg / canal	0,25 € / animal
e) Carn d'aviram, conills i caça menor:	
- Aviram del gènere <i>Gallus</i> i pintades	0,005 € / animal
- Ànecs i oques	0,01 € / animal
- Gall dindi	0,025 € / animal
- Conill de granja	0,005 € / animal

4. Les quotes exigibles a l'obligat tributari per les operacions d'especejament a les sales d'especejament de carns es determinen d'acord amb el tonatge de carn. Les quotes tributàries relatives a les activitats d'especejament als establiments o les instal·lacions degudament autoritzats es fixen amb els imports que es determinen en el quadre següent:

Per tona de carn de:	
a) Boví, porcí, solípedes / equí, oví i cabrum	3,00 € / tona
b) Aviram i conills de granja	3,00 € / tona
c) Cacera silvestre i caça de cria de:	
- caça menor de ploma i de pèl	1,50 € / tona
- ratites (estruços, emús, nyandús)	3,00 € / tona
- porc senglar	2,00 € / tona
- altres remugants	2,00 € / tona

5. Les quotes exigibles a l'obligat tributari per les operacions de transformació de carn de cacera es determinen d'acord amb el nombre d'animals transformats. Les quotes tributàries relatives a les activitats de transformació als establiments o les

instal·lacions degudament autoritzats es fixen amb els imports que es determinen en el quadre següent:

a) Caça menor de ploma	0,005 € / animal
b) Caça menor de pèl	0,010 € / animal
c) Ratites	0,50 € / animal
d) Mamífers terrestres:	
- porc senglar	1,50 € / animal
- remugants	0,50 € / animal

6. Les quotes exigibles a l'obligat tributari per les operacions de producció de llet i productes lactis es determinen d'acord amb el nombre de tones produïdes. Les quotes tributàries relatives a les activitats de producció i transformació de llets als establiments o les instal·lacions degudament autoritzats es fixa en 1 € per 30 tones i en 0,50 € per tona produïda o transformada posteriorment.

Article 73. Acumulació de quotes

Si en un mateix establiment es duen a terme diversos controls oficials a la vegada, es considera que constitueixen una sola activitat i es percep una única taxa. En aquests casos, es cobra la quota d'un sol acte, atenent el cost del servei més elevat.

Secció quarta. Taxa pels serveis d'emissió de certificats oficials sanitaris o veterinaris

Article 74. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa

D'acord amb el que estableix l'article 30 d'aquesta Llei, la taxa grava la tramitació administrativa i l'emissió de certificacions sanitàries oficials d'acompanyament d'aliments i animals que vagin destinats al mercat nacional i internacional.

Article 75. Fet generador

1. Constitueix el fet generador d'aquesta taxa la tramitació i l'emissió de certificacions sanitàries oficials destinades a garantir per part de l'Administració andorrana que els productes, els animals i, en general, qualsevol altra mercaderia regulada per aquesta Llei són conformes al que estableix la normativa sanitària vigent que els és aplicable.

2. A l'efecte de l'exacció de la taxa, les activitats d'inspecció i control sanitari o veterinari que componen el fet generador a què fa referència l'apartat 1 són les següents:

- Les inspeccions i els controls sanitaris i veterinaris.
- El control documental de les operacions realitzades.

c) L'emissió dels certificats sanitaris o veterinaris oficials.

Article 76. Obligats tributaris

Són obligats tributaris d'aquesta taxa les persones físiques o jurídiques titulars dels establiments que sol·liciten l'emissió dels certificats sanitaris oficials corresponents o que resulten afectades o beneficiades personalment pel servei prestat o l'activitat duta a terme que constitueix el fet generador.

Article 77. Acreditació de la taxa

La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, en el moment de recollir la certificació sanitària original a les dependències de l'òrgan o el servei competent oficial, sense perjudici que l'Administració pugui exigir-ne el pagament a la bestreta, segons es determini en cada cas concret.

Article 78. Quota tributària

Per cada expedició del certificat sanitari o veterinari, així com per cada còpia, o diligències en el certificat, s'estableixen les quotes següents:

1. Per cada original amb inspecció o control físic: 18,00 €.
2. Per cada original sense inspecció o control físic: 7,00 €.
3. Per cada còpia: 3,00 €.

Secció cinquena. Disposicions d'aplicació comuna

Article 79. Règim jurídic

Les taxes establertes en aquest capítol es regeixen per aquesta Llei i per la resta de fonts normatives que per a les taxes estableix la Llei de bases de l'ordenament tributari, del 19 de desembre del 1996.

Article 80. Pagament i gestió

1. La gestió, la recaptació i la liquidació de les taxes s'han de dur a terme seguint els procediments establerts reglamentàriament. El Govern estableix les disposicions i els mètodes que es consideren més adequats i apropiats per a la gestió, la recaptació i la liquidació de les taxes establertes en aquesta Llei.
2. El pagament de les taxes es fa en efectiu, amb xec o taló de compte o dipòsit bancari, transferència bancària o qualsevol document mercantil equivalent, segons el que estableix l'article 37 de la Llei de bases de l'ordenament tributari, del 19 de desembre del 1996.

Títol VI. Règim sancionador

Capítol primer. De les infraccions

Article 81. Règim sancionador

1. Definició

Són infraccions les accions i omissions, voluntàries o imprudents, contràries a la normativa legal o reglamentària tipificades i sancionades de conformitat amb aquesta Llei.

2. Garanties

- a) Ningú no pot ser sancionat per infraccions que, en el moment de produir-se, no constitueixen una infracció administrativa.
- b) La norma sancionadora no és aplicable als supòsits que no s'hi comprenen expressament.
- c) No es pot sancionar més d'una vegada el mateix fet.
- d) En cap cas no es pot imposar una sanció que no estigui prevista per una Llei anterior a la comissió de la infracció. No es pot executar cap sanció si no és en virtut d'una resolució ferma dictada seguint el procediment legal per l'òrgan competent.

Article 82. Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

1. La utilització de documentació sanitària defectuosa o incompleta en la tinença, el transport o el moviment d'animals en els casos en què la identificació és obligatòria, en un nombre inferior al 10% de la partida.
2. El fet de no omplir adequadament la documentació sanitària exigida per a les importacions, les exportacions i els intercanvis d'aliments i, en general, per a qualsevol moviment i transport d'animals i productes, quan no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.
3. La tinença de menys del 10% d'animals, quan la identificació és obligatòria, en relació amb els animals que es posseeixen o en el cas d'animals de producció, en relació amb els que pertanyen a l'explotació, la identificació dels quals està mancada d'algun dels elements establerts en la normativa específica.
4. La manca de comunicació a l'autoritat competent dels naixements, les entrades o les sortides dels animals de producció d'una explotació o, en general, de les dades i la informació d'interès en matèria de salut pública o sanitat animal, quan aquesta comunicació és exigida per la normativa aplicable, o el retard en la comunicació d'aquestes dades, si és el doble o més del termini establert en la normativa específica.

5. La comunicació de la sospita d'aparició d'una malaltia o la comunicació d'una malaltia, si ambdós casos es fan fora del termini establert en la normativa vigent, i no estan qualificats com a infracció greu o molt greu.

6. Les deficiències o omissions en els documents i els registres d'interès en matèria de salut pública o sanitat animal que les disposicions vigents obliguen a portar, sempre que el dit incompliment no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

7. L'oposició i la manca de col·laboració amb l'actuació inspectora i de control de les administracions públiques, quan no n'impedeixi o en dificulti greument la realització.

8. Les deficiències o l'omissió de la informació que ha de figurar, d'acord amb la normativa aplicable, en l'etiquetatge dels aliments destinats al consum humà o animal, de les prebarreges, dels additius, de les matèries primeres i, en general, de totes les substàncies o els productes emprats per a l'alimentació humana o animal, que no es puguin qualificar com a infracció greu o molt greu.

9. L'ús o la tinença, la producció, la fabricació, l'elaboració, la transformació, la manipulació, l'emmagatzematge, la conservació, el condicionament, la distribució, el transport i també la importació, l'exportació, l'intercanvi, la comercialització, la venda o la cessió d'aliments, pinsos, prebarreges, additius, matèries primeres i, en general, qualsevol substància o producte emprat en l'alimentació humana o animal, en condicions no permeses per la normativa vigent, o l'ús dels quals ha estat expressament prohibit o restringit, sempre que no es pugui qualificar com a falta greu o molt greu.

10. La importació, l'intercanvi o l'exportació, sense ànim de lucre, d'animals, aliments, productes per a l'alimentació animal o productes zoonosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, quan estiguin prohibits o limitats per raons de protecció de la salut pública o la salut animal, o l'incompliment dels requisits per introduir-los, incloent-hi el control sanitari o veterinari en frontera si és necessari, sempre que se n'hagi fet la publicitat oportuna quan la prohibició o la limitació sigui conjuntural.

11. L'exercici de qualsevol activitat sense complir els requisits legals o les condicions per a les quals ha estat atorgat o renovat, sempre que això no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

12. Les simples irregularitats o els mancaments en l'observació de les prescripcions contingudes en aquesta Llei o en les normes de desenvolupament corresponents, sense transcendència directa sobre la salut pública o la salut animal, que no estiguin incloses com a infraccions greus o molt greus.

Article 83. Infraccions greus

Són infraccions greus:

1. La utilització de documentació sanitària defectuosa o incompleta en la tinença, el transport o el moviment d'animals en els casos en què la identificació és obligatòria, en un nombre superior al 10% de la partida.

2. L'absència de la documentació sanitària exigida per a les importacions, les exportacions i els intercanvis d'aliments i, en general, per a qualsevol moviment i transport d'animals i productes, així com la manca de correspondència d'aquella amb l'origen, la destinació, el tipus d'animals o els productes i l'àmbit territorial d'aplicació, quan no estigui tipificat com a falta molt greu.

3. La tinença, el transport o el moviment d'animals, la identificació dels quals és obligatòria d'acord amb la normativa aplicable i no pot ser establerta mitjançant cap dels elements d'identificació determinats en la normativa específica d'identificació.

4. L'inici o l'ampliació de qualsevol activitat regulada per aquesta Llei sense disposar de l'autorització administrativa prèvia i la inscripció en el registre corresponent, si escau.

5. La falta de comunicació de la mort de l'animal de producció, quan la dita comunicació sigui exigida per la normativa aplicable.

6. L'ocultació, la manca de comunicació o la comunicació que excedeixi el doble el termini establert de malalties dels animals que siguin de declaració o notificació obligatòria, sempre que no tinguin un caràcter de virulència especial, gravetat extrema i difusió ràpida, ni es tracti de zoonosis.

7. La falsedat o la falsificació dels registres i els documents d'interès en matèria de salut pública o salut animal que les disposicions vigents obliguin a portar, sempre que el dit incompliment no estigui tipificat com a falta molt greu.

8. La manca dels llibres de registre que siguin preceptius.

9. L'oposició, l'obstrucció o la manca de col·laboració a l'actuació inspectora i de control de les administracions públiques, quan n'impedeixi o en dificulti greument la realització, així com el subministrament als inspectors, sabent-ho, d'informació inexacta.

10. La falsedat en la informació que ha de figurar, d'acord amb la normativa aplicable, en l'etiquetatge dels aliments destinats al consum humà o animal, de les prebarreges, dels additius, de les matèries primeres i, en general, de totes les substàncies o productes emprats per a l'alimentació humana o

animal, que no es pugui qualificar com a infracció molt greu.

11. L'ús o la tinença, la producció, la fabricació, l'elaboració, la transformació, la manipulació, l'emmagatzematge, la conservació, el condicionament, la distribució, el transport i també la importació, l'exportació, l'intercanvi, la comercialització, la venda o la cessió d'aliments, pinsos, prebarreges, additius, matèries primeres i, en general, qualsevol substància o producte emprat en l'alimentació humana o animal, en condicions no permeses per la normativa vigent, o l'ús dels quals ha estat expressament prohibit o restringit quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut animal.

12. La importació, l'intercanvi o l'exportació, amb fins comercials, d'animals, aliments, productes per a l'alimentació animal o productes zoonòtics diferents dels medicaments veterinaris, quan estigui prohibit o limitat per raons de protecció de la salut pública o la salut animal, o l'incompliment dels requisits per introduir-los, incloent-hi el control sanitari o veterinari en frontera si és necessari, sempre que se n'hagi fet la publicitat oportuna quan la prohibició o limitació sigui conjuntural.

13. La venda o la posada en circulació, amb destinació diferent al consum humà, d'animals sospitosos o malalts diagnosticats de patir una malaltia que sigui de declaració o notificació obligatòria, o dels seus productes derivats o subproductes, quan se n'hagi establert la prohibició expressa, sempre que no estigui tipificat com a falta molt greu.

14. L'incompliment o la transgressió de les mesures cautelars adoptades per l'Administració per a situacions específiques, amb la finalitat d'evitar la difusió de malalties o substàncies nocives, quan no estigui tipificat com a falta molt greu.

15. L'incompliment o la transgressió de les mesures sanitàries adoptades per l'Administració per a la prevenció, la lluita, el control o l'eradicació de malalties o substàncies nocives, o la resistència a executar-les, quan no estigui tipificat com a falta molt greu.

16. El sacrifici d'animals sense l'autorització corresponent.

17. El subministrament als animals o l'addició als seus productes derivats, de substàncies amb la finalitat de corregir defectes, mitjançant processos no autoritzats, per ocultar una malaltia o una alteració o per emmascarar els resultats dels mètodes de diagnòstic o detecció de residus.

18. L'addició o el subministrament als aliments de substàncies amb la finalitat de corregir defectes, mitjançant processos no autoritzats, per ocultar

alteracions i contaminacions o per emmascarar els resultats dels mètodes emprats per detectar-les.

19. L'abandó d'aliments, d'animals o dels seus cadàvers, de productes o matèries primeres que comportin un risc sanitari per a la salut animal o per al medi ambient.

20. La manca de desinfecció, desinsectació, desratització i totes les mesures sanitàries que s'estableixin reglamentàriament, d'establiments, centres, explotacions i qualsevol instal·lació o mitjà on es mantinguin aliments, animals vius i, en general, qualsevol producte o mercaderia regulada per aquesta Llei.

21. L'emissió indeguda per part dels veterinaris i els inspectors oficials, autoritzats o habilitats a aquest efecte, de documents oficials d'acompanyament per als aliments, per als animals i, en general, per a qualsevol producte o mercaderia regulada per aquesta Llei, quan se sospiti l'existència d'una malaltia de declaració o notificació obligatòria, o quan s'hagi confirmat l'existència d'una malaltia de declaració o notificació obligatòria i els productes o animals es trobin localitzats en zones sotmeses a restriccions sanitàries de lliure circulació o moviment, sempre que no estigui qualificat com a falta molt greu.

22. L'ús indegut de productes zoonòtics diferents dels medicaments veterinaris per part de les persones responsables d'aplicar-los, quan comporti un risc per a la salut animal i el medi.

23. La modificació no autoritzada per l'autoritat competent de les condicions tècniques o estructurals que es van establir per atorgar l'autorització.

24. Fer una producció per damunt dels límits que permeten les condicions tècniques o estructurals, quan comporti un risc per a la salut pública o animal.

25. Distribuir productes sense les marques sanitàries preceptives o amb marques sanitàries que no s'adeqüin a les condicions establertes. Utilitzar marques sanitàries o etiquetes d'altres establiments o productors.

26. Distribuir, emmagatzemar, utilitzar, servir, tenir a la venda o vendre productes passada la data de duració màxima o la data de caducitat indicada a les etiquetes, o manipular aquestes dates.

27. Les que es produeixin per la manca del compliment dels controls i les precaucions establertes en aquesta Llei i els reglaments d'aplicació corresponents.

28. L'incompliment per primera vegada dels requeriments específics formulats per l'autoritat competent o pels seus agents, sense perjudici que aquests fets puguin ser constitutius d'infracció penal.

29. Les que, malgrat ser haver estat qualificades de lleus per aquesta Llei, hagin posat en risc la salut de les persones, la salut dels animals o la salubritat del medi.

30. La reincidència en la comissió d'infraccions lleus, en el període d'un any.

Article 84. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

1. Les infraccions greus establertes en els apartats 3, 5 i 7 de l'article anterior que puguin comportar un risc per a la salut de les persones.

2. L'ocultació, la manca de comunicació o la comunicació que excedeixi el doble del termini establert, de malalties dels animals que siguin de declaració o notificació obligatòria, quan tinguin un caràcter de virulència especial, gravetat extrema i difusió ràpida o es tracti de zoonosis.

3. La fabricació no autoritzada, la falsificació, la manipulació o la utilització fraudulenta de les marques o els sistemes d'identificació dels animals o dels documents d'identificació que els emparen, o dels llibres de registre de les explotacions que estableixi la normativa específica que en reguli la identificació i el registre.

4. Les infraccions greus establertes pels apartats 10 i 11 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

5. El subministrament de documentació falsa, sabent-ho, a les autoritats competents o als seus agents.

6. Les infraccions greus establertes pels apartats 2 i 12 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

7. La destinació al consum humà d'aliments quan se n'hagi establert la prohibició.

8. La venda o, simplement, la posada en circulació d'animals sospitosos o malalts diagnosticats de patir una epizootia de la qual es pugui derivar la introducció de la malaltia en altres explotacions o zones lliures d'aquesta malaltia, llevat que se n'autoritzi expressament el trasllat a una indústria de transformació de cadàvers o a un centre de tractament i eliminació de residus.

9. Les infraccions greus establertes en els apartats 14 i 15 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

10. El sacrifici d'animals sospitosos o afectats per malalties infectocontagioses o parasitàries sense l'autorització corresponent, quan es destinin a consum humà.

11. Les infraccions greus establertes en els apartats 17 i 18 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

12. L'abandó d'aliments, d'animals o els seus cadàvers, de productes o matèries primeres que comportin un risc per a la salut pública i la seva tramesa o expedició a destinacions no autoritzades.

13. Les infraccions greus establertes en l'apartat 22 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

14. La realització de diagnòstics i anàlisis de malalties sotmeses a programes nacionals d'eradicació per part de laboratoris públics o privats que no estiguin degudament autoritzats i registrats per l'autoritat competent.

15. L'incompliment repetit dels requeriments específics formulats per l'autoritat competent o pels seus agents.

16. La represàlia, la coacció, l'amenaça o qualsevol altra classe de pressió feta a l'autoritat sanitària o als seus agents, sempre que no sigui qualificada com a infracció de caràcter penal.

17. En general, les que malgrat haver estat qualificades de greus per aquesta Llei, hagin produït danys a la salut de les persones, a la salut dels animals o a la salubritat del medi.

18. Les que, per raó dels elements determinats en aquest capítol, mereixin la qualificació de molt greus o les infraccions a les quals la qualificació com a faltes lleus o greus no sigui procedent.

19. La reincidència en la comissió d'infraccions greus en els darrers dos anys.

Article 85. Persones responsables

Es consideren responsables de les infraccions tipificades en aquesta Llei les persones físiques o jurídiques que les cometin. A aquest efecte, són responsables de les infraccions comeses els tenidors de les mercaderies i tota altra persona que hagi participat en la seva comissió.

Quan el compliment de les obligacions establertes en aquesta Llei correspon a diverses persones conjuntament, o si la infracció és imputable a diverses persones i no resulta possible determinar el grau de participació de cadascuna, en responen totes elles.

Article 86. Prescripció

1. Les infraccions lleus prescriuen en el termini d'un any a partir del dia en què cessa l'acció o omisió sancionable.

2. Les infraccions greus prescriuen en el termini de dos anys a partir del dia en què cessa l'acció o omisió sancionable.

3. Les infraccions molt greus prescriuen en el termini de tres anys a partir del dia en què cessa l'acció o omissió sancionable.

Capítol segon. De les sancions

Article 87. Sancions

1. Les infraccions a què es refereix el capítol anterior són sancionades per aplicació de les mesures següents:

a) Les infraccions lleus, amb una multa de 300 € a 1.500 €.

b) Les infraccions greus, amb una multa de 1.501 € a 30.000 €.

c) Les infraccions molt greus, amb una multa de 30.001 € a 90.000 €, i en el cas d'aquestes infraccions molt greus, l'autoritat competent pot acordar el cessament temporal o definitiu de l'empresa, el centre o l'establiment infractor.

4. Altrament, i com a sanció complementària, l'autoritat competent, en cas de risc per a la salut pública o animal, pot acordar el comís de les mercaderies i, si escau, la seva destrucció.

5. Regles per a la imposició de les sancions:

a) Concurs real:

Quan diverses accions o omissions comeses per una mateixa persona són objecte d'un mateix procediment sancionador, s'han de qualificar separatament. El màxim de sanció imposable no pot excedir la sanció corresponent a la infracció més greu augmentada en la meitat, ni la sanció global que resultaria de sancionar les infraccions separatament.

b) Concurs ideal:

L'apartat anterior no és aplicable quan una sola acció o omissió comporta la comissió de dues o més infraccions o quan una d'elles és un mitjà necessari per cometre'n una altra. En aquests casos, s'ha d'aplicar la sanció establerta per a la infracció més greu.

c) Individualització:

Les sancions s'han d'imposar, preferentment en grau mínim, si no concorren cap de les circumstàncies mencionades a continuació; en grau mitjà, si concorren una o dues de les circumstàncies, i en grau màxim, si concorren tres o més circumstàncies de les següents:

- Intencionalitat o negligència greu en la conducta infractora.

- La reiteració en la conducta infractora i, en general, l'incompliment de les advertències prèvies i dels requeriments dels serveis oficials.

- El menyspreu manifest pels drets reconeguts en aquesta Llei.

- La falta de col·laboració en la reparació de la situació fàctica alterada.

- La generalització de la infracció de manera que afecti la col·lectivitat.

- El perjudici causat i l'eventual benefici obtingut.

- El risc per a la salut pública o la salut animal, sempre que aquest element no s'hagi tingut en compte per qualificar la infracció.

- El dany causat a la salut pública o la salut animal, sempre que aquest element no s'hagi tingut en compte per qualificar la infracció.

Sense perjudici del que estableix el paràgraf anterior, la sanció pot ser moderada o reduïda en el grau que correspongui en atenció a les circumstàncies següents:

- Haver notificat, l'infractor, el fet a les autoritats competents a fi d'evitar un mal major o aclarir els fets succeïts.

- Haver pres, l'infractor, les mesures correctives necessàries per evitar l'agreujament del risc o del dany.

Article 88. Prescripció

Les sancions per infraccions lleus, greus i molt greus prescriuen en el termini de tres anys a comptar de la data de notificació de la resolució sancionadora esdevinguda ferma.

Capítol tercer. Control administratiu i procediment sancionador

Article 89. L'expedient sancionador

1. L'expedient sancionador s'incoa d'acord amb el que disposen el Codi de l'Administració i la reglamentació vigent en matèria de procediment sancionador. També comporta, igualment, l'adopció de les mesures cautelars determinades en aquesta Llei.

2. Contra l'acte administratiu de qualsevol mesura cautelar que s'adopti, se'n pot fer recurs sense efectes suspensius, que es tramita en peça separada a l'expedient sancionador.

3. Les actes dels serveis oficials gaudeixen de la presumpció d'exactitud, llevat de prova en contra.

4. La resolució dictada en l'expedient sancionador es pot recórrer d'acord amb el que disposen el Codi de l'Administració i la reglamentació vigent en matèria de procediment sancionador.

5. Un cop les sancions previstes en l'article 87 d'aquesta Llei esdevenen fermes i definitives, els és aplicable el que estableix l'article 58 i següents de la

Llei de bases de l'ordenament tributari, del 19 de desembre del 1996, en relació amb el seu cobrament.

Disposició addicional primera

Queden en vigor els reglaments en matèria de salut animal i seguretat alimentària següents, en tot allò que no s'oposi a les prescripcions d'aquesta Llei.

1. Reglament de les campanyes de sanejament ramader dins el territori del Principat d'Andorra, del 19 de novembre del 1992, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 25 de novembre del 1992, núm. 48, any 4.

2. Reglament d'aplicació de la Decisió 2/1999 del Comitè Mixt CE-Andorra, pel qual es regulen els intercanvis, les importacions i les exportacions d'animals vius i productes d'origen animal destinats al consum humà, del 7 de juny del 2000, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 28 de juny del 2000, núm. 35, any 12.

Disposició addicional segona

1. S'entén que la referència que l'article 60 del Reglament relatiu als criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua destinada al consum humà, del 17 d'octubre del 2007 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 24 d'octubre del 2007, núm. 44, any 11), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

2. S'entén que les referències que l'article 23 del Reglament pel qual s'estableixen les regles per a la prevenció, el control i l'eradicació de certes encefalopaties espongiformes transmissibles, del 17 de juliol del 2002 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 24 de juliol del 2002, núm. 56, any 14), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

3. S'entén que la referència que l'article 30 del Reglament pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments, del 6 de novembre del 2002 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 13 de novembre del 2002, núm. 86, any 14), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

4. S'entén que la referència que l'article 129 del Reglament pel qual es regulen les activitats alimentàries, del 12 de juliol del 2000 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 19 de juliol del 2000, núm. 38, any 12), modificat pel Reglament

del 30 d'abril del 2003 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 7 de maig del 2003, núm. 37, any 15), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

5. S'entén que la referència que l'article 46 del Reglament pel qual s'estableixen les condicions tècniques i higienicosanitàries per a les activitats de fabricació, elaboració, distribució, comercialització i servei de plats preparats, del 27 d'abril del 2005 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 4 de maig del 2005, núm. 39, any 17), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

6. S'entén que la referència que l'article 12 del Reglament sobre la detecció de triquines en les carns fresques de porcs domèstics engreixats i sacrificats per a l'autoconsum familiar i porcs senglars obtinguts en l'exercici de l'art de la caça, del 28 de setembre del 2005 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 5 d'octubre del 2005, núm. 80, any 17), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

7. S'entén que la referència que l'article 15 del Reglament pel qual s'estableixen els principis, les disposicions, i els procediments relatius a la seguretat alimentària, del 2 de desembre del 2009 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 9 de desembre del 2009, núm. 88, any 21), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març de 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, i a la Llei per la qual es regulen els drets del consumidor i la seva protecció, del 31 de juliol del 1985, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

8. S'entén que la referència que l'article 11 del Reglament pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal, del 2 de desembre del 2009 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 9 de desembre del 2009, núm. 88, any 21), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, i a la Llei per la qual es regulen els drets del consumidor i la seva protecció, del 31 de juliol del 1985, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

9. S'entén que la referència que l'article 14 del Reglament pel qual s'estableixen normes específiques per a l'organització dels controls oficials dels

productes d'origen animal, del 2 de desembre del 2009 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 9 de desembre del 2009, núm. 88, any 21), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

10. S'entén que la referència que l'article 10 del Reglament relatiu a la higiene dels aliments, del 2 de desembre del 2009 (publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 9 de desembre del 2009, núm. 88, any 21), fa a la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989, modificada per la Llei 1/2009, del 23 de gener, de modificació de la Llei general de sanitat, i a la Llei per la qual es regulen els drets del consumidor i la seva protecció, del 31 de juliol del 1985, es fa també a aquesta Llei en funció del cas examinat.

Disposició addicional tercera

La Llei del pressupost general pot actualitzar les quotes tributàries de les taxes fixades per aquesta Llei.

Disposició transitòria primera

Les inscripcions que figuren actualment al Padral, al Registre d'Animals de Companyia i al Registre Sanitari del Principat d'Andorra tenen plena validesa, sense perjudici de fer d'ofici, si escau, les correccions oportunes per acomodar-se al que disposa aquesta Llei i les disposicions d'aplicació corresponents.

Disposició transitòria segona

Els litigis i els actes administratius iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i encara no decidits s'han de resoldre aplicant la norma més favorable a l'administrat.

Disposició transitòria tercera

Mentre no s'estableixi un organisme nacional d'acreditació i de certificació dels laboratoris, s'accepten les acreditacions i certificacions emeses per organismes autoritzats en el marc de la Unió Europea.

Disposició derogatòria primera

Queda derogada la Llei per la qual es regulen els aliments i els productes alimentaris refrigerats, congelats i ultracongelats, del 25 d'abril del 1984.

Disposició derogatòria segona

Queda derogat el Decret de creació del Servei Veterinari Oficial del Departament d'Agricultura, del 9 de maig del 1996, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 15 de maig del 1996, núm. 33, any 8.

Disposició derogatòria tercera

En general, queden derogades totes les disposicions anteriors de rang igual o inferior a aquesta Llei, en tot el que s'oposin, contradiguin o resultin incompatibles amb el que s'hi estableix.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà d'haver estat publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

6- ORGANISMES ADSCRITS AL CONSELL GENERAL

6.1 Raonador del Ciutadà

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 4 d'abril del 2012, ha examinat el document que li ha tramès el Raonador del Ciutadà en data 29 de març i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit **l'Informe anyal del Raonador del Ciutadà corresponent a l'any 2011** i ordenar la seva publicació.
2. Considerant les característiques de l'informe, la seva publicació es fa en un annex del Butlletí del Consell General, en format digital.
3. D'acord amb l'acord de la Junta de Presidents del dia 17 de maig del 2011, trametre l'esmentat Informe a la Comissió Legislativa d'Interior.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 4 d'abril del 2012

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

Butlletí del Consell General

Dipòsit legal: And. 262/94
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €
Subscripcions: Tel. 877877